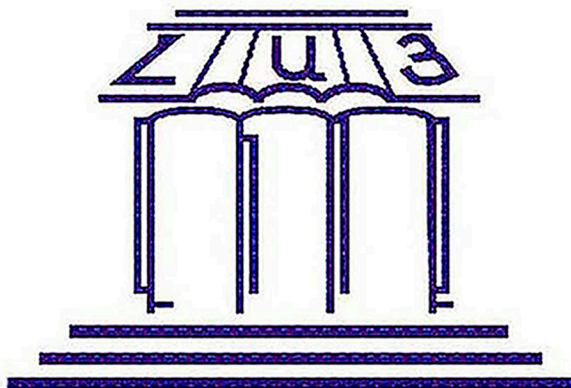

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

10671

**ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԿՈԼԽՈՋՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ
ՄՂՎՈՂ ՊԱՅՔԱՐՈՒՄ**

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ЭКОНОМИКИ
ЛЕНИНСКОГО
СССР

ԵՍԶԻՐ ԺՈՂՈՎՈՐԴՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ.— ԻՐԱՅՎԱ, 1931

ЗКСМ5

4-72

12 AUG 2013

10671

3KCM5

4-72

24 SEP 2006

09 DEC 2009

31-K
1116
631

ՎՅԱԶԵՍԼԱՎ Կ.

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԿՈԼԽՈԶՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ
ՄՂՎՈՂ ՊԱՅՔԱՐՈՒՄ

ԿՈԼԽՈԶԱՅԻՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԴԱՍԱԿԱՐԳԱՅԻՆ
ՊԱՅՔԱՐԸ ՅԵՎ ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆ ԲԶԻԶՆԵՐԻ
ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ

ВМБЖОТЕН
ИНСТИТУТ
ДЕНТОМОБЕНТ
Иммунология
СССР

ԽՍՀՄ ԺՈՂՈՎՈՐԴՆ. ԿԵՆՏՐՈՆԱԿ. ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՄՈՍԿՎԱ 1931

Թարգմ. Վ. Ս.

60659-67

Главлит № А—77184   Заказ № 3073   Тираж 6 000 экз.
Книжная ф-ка Центриздата Народов СССР. Москва,
Шлюзовая набережная, 10.

I. ՄԵԾ ԲԵԿՈՒՄԸ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ
ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄԵՋ ՅԵՎ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ
ԳԼԽԱՎՈՐ ԳԻԾԸ

ՀԱԿԱԿՈՒԼԱԿԱՅԻՆ ԿՈԼԽՈՉԱՅԻՆ ՀԵՂԵՂԸ

Նախքան գյուղական կոմյերիտ բժիշկների վերա-
կառուցման և նրանց աշխատանքի նոր բովանդակու-
թյան մասին խոսելը, հարկավոր է պարզ ու հստակ
պատկերացնել, թե այժմ ինչ է կատարվում
գյուղում, ինչպիսի տնտեսական և քաղա-
քական փոփոխություններ և առաջիա-
դացումներ են տեղի ունենում այնտեղ:

Գյուղատնտեսության զարգացման մեջ տեղի յե
ուներեցել մեծ, վճռական և անշրջադարձ բեկում:
Բատրակ-չքավոր և միջակ մասսաներին կուսակցու-
թյան գլխավոր գծի շուրջը համախմբելու համար թափ-
ված բազմամյա և համառ աշխատանքի ու սոցիալիս-
տական արդյունաբերության խոշոր նվաճումների
շնորհիվ, աշխատավոր գյուղացիության հսկայական
մասը վճռական կերպով ընտրել է գյուղատնտեսու-
թյան զարգացման սոցիալիստական ուղին և վիթխարի,
բազմամիլիոն զանգվածով, իր ճանապարհին փշրե-
լով ու սրբելով կուլակի դիմադրությունը, քարուքանդ
անելով իր դարավոր սովորությունները, ընթանում
է դեպի կոլխոզները: «Գյուղի հիմնական շրջադարձը

դեպի սոցիալիզմ, — ինչպես ասում է ընկ. Ստալինը, — կարելի չե արդեն ապահովված համարել:

Վերջին ժամանակներս ԽՍՀՄ-յան գյուղի կուլեկտիվացումը մեծ նվաճումներ է արել: Յեթե 1927 թ. հոկտեմբերին ամբողջ ԽՍՀՄ-յան մեջ կային 286,100 գյուղացիական տնտեսություն ընդգրկող 18,840 կոլխոզ, ապա առ 10 մայիսի 1930 թ. մենք արդեն ունենք 5,862,000 գյուղացիական տնտեսություն ընդգրկող 76,200 կոլխոզ: Այսպիսով, կոլխոզների մեջ ընդգրկված գյուղացիական տնտեսությունների քանակը այդ ժամանակամիջոցում աճել է ավելի քան 20 անգամ: Հիմնական հացահատիկային շրջաններում այժմ արդեն կուլեկտիվացված է գյուղացիական տնտեսությունների 40 — 50%-ը:

Կոլխոզների ցանքադաշտը 994 հազար հեկտարից 1926/27 թ. հասել է 4,887 հազար հեկտարի 1929 թ., այսինքն աճել է համարյա հինգ անգամ, իսկ 1930 թ. կոլխոզների միայն գարնանացանը հասավ 30—35 միլ. հեկտարի: Նիժնե-Վոլգայի կրայում և Հյուսիսային Կովկասում կոլխոզները ցանել են համարյա 2¹/₂ անգամ ավել, քան անհատականները:

Պարզ է, վոր այդ հաջողությունները յերկնքից չեն ընկել: Այդ հաջողությունները կուսակցությունը ձեռք է բերել շնորհիվ այն համառ նախապատրաստական աշխատանքի, վոր նա թափել է կոոպերացիայի ծավալման, չքավորության կազմակերպման և միջակի հետ դաշինք ամրապնդելու վրա: Նա այդ նվաճումները ձեռք է բերել նաև շնորհիվ նրա, վոր մեկուսացրել է կուլակին, պրոպագանդով և զործով սովխոզների փորձի վրա ցույց է տվել սոցիալիստա-

կան խոշոր յերկրագործության առավելությունները, կազմակերպել է մեքենատրակտորային կայաններ և գյուղատնտեսության մեջ մտցրել է նոր տեխնիկա:

Արդեն այս տարվա գարնանացանի կամպանիայի ժամանակ կոլխոզները փայլուն կերպով ապացուցեցին իրենց կենսունակությունը և առավելությունը հանդեպ անհատական տնտեսությունների. նրանք կազմակերպված կերպով, ավելի շուտ, քան անհատականները, ծավալեցին գարնանացանը և համարյա ամենուրեք լիովին իրագործեցին ցանքադաշտերի ընդարձակման նախանշված պլանները:

Այս բոլորը կարող էր տեղի ունենալ միայն շնորհիվ նրա, վոր կուսակցությունը և բանվոր դասակարգը աշխատում էին խիստ լարվածությամբ և իրենց ամբողջ ուժն ու յեռանդը նվիրել էին կոլխոզային շինարարության: Այսպես, որինակ, կոլխոզներում մշտապես աշխատելու համար մոբիլացված են 25 հազար ամենալավ և կոփված բանվոր. սկզբում նախատեսված 27 միլիոն ռուբլու փոխարեն կենտկոմը վորոշել է կոլխոզների վարկավորման համար այս տարի բաց թողնել 500 միլիոն ռուբլի: Ստալինգրադում ամառս ավարտվեց Տրակտորշենի կառուցումը, վորը արդեն հունիսից սկսել է աշխատել և բաց է թողնելու տարեկան 50 հազար տրակտոր բացառապես կոլխոզների ու սովխոզների համար:

«Կուսակցությունը ձեռք բերեց վճռական բեկում կուլեկտիվացման գործում նաև շնորհիվ նրա, վոր ջախջախվեցին ինչպես հակահեղափոխական տրոցկիզմը, վորի քաղաքականությունը անխուսափելիորեն տանում է դեպի գյուղացիության հիմնական մասսաների

հետ ունեցած դաշինքի խզումը, այնպես ել և աջ ուղիւնքստները, վորոնց քաղաքականությունն եր՝ հրաժարվել յերկրի ինդուստրացումից, վոր անց ե կացնում կուսակցությունը, հրաժարվել Սովխոզների և կոլխոզների զարգացումից և դիմել նահանջի կու-
լակության հանդեսը»*։

Համատարած կոլեկտիվացման հետ մեկտեղ և նրա հիման վրա տեղի յե ունենում կուլակության վերջ-
նական վոչնչացում, վերացում վորպես դասակարգի, վոչնչացում, վորը արմատախիլ ե անում կապիտա-
լիզմի մնացորդները մեր յերկրում։

Կուսակցությունը միայն այս տարի կարողացավ
կուլակության շահագործողական ձգտում-
ները սահմանափակելու քաղաքականությունից
անցնել՝ կուլակությունը վորպես դասակարգ
վերացնելու քաղաքականության։

Ի՞նչու միայն այս տարի և վոչ մի յերկու յերեք
տարի սրանից առաջ, ինչպես դա այն ժամանակ առա-
ջարկում եյին տրոցկիստները։ — Այն պատճառով, վոր
մի յերկու յերեք տարի սրանից առաջ տակավին չկա-
յին դրա համար անհրաժեշտ պայմանները, դեռ չկար
այնպիսի տնտեսական բազա, վորը մեզ հնարավորու-
թյուն տար՝ կուլակին դուրս վնտել գյուղատնտե-
սական արտադրությունից։

Յեթե 1927/28 թվին կուլակը շուկա յեր հանում
21.911 հազար ցենտներ հաց, իսկ կոլխոզները և սով-
խոզները — միայն 5.736 հազար ցենտներ, այսինքն
կուլակից չորս անգամ քիչ, ապա հիմա պատկերը

* Ընկ Յակովլևի թեզիսներից, XVI համագումարին։

բոլորովին այլ ե. այս աշնան մեր սովխոզները և
կոլխոզները տալիս են մեզ վոչ պակաս, քան 65.573
հազար ցենտներ ապրանքային հաց, այսինքն յերեք
անգամ շատ նրանից, ինչ շուկա յեր հա-
նում կուլակը։

Այժմ մենք կարող ենք կուլակի արտադրությունը
վոչ միայն փոխարինել, այլև դա ծածկել կոլխոզ-
ների և սովխոզների արտադրությամբ։ Կուլակից
խլված և կոլխոզներին տրված ու կուլտուրական
կերպով և կազմակերպվածորեն մշակված հողը ավելի
շատ բերք և մուտք ե տալու։

Յեվ հենց այդ ե այն գլխավոր պատճառը և պայ-
մանը, վոր թույլ ե տալիս կուսակցության՝ համա-
տարած կոլեկտիվացման շրջաններում վերացնել կու-
լակությունը վորպես դասակարգ։ Մնացած շրջաննե-
րում, վորտեղ կոլխոզային շարժումը տակավին չի
ընդգրկել չքավոր-միջակ տնտեսությունների մեծա-
մասնությունը, ուժի մեջ ե մնում կուլակային-կա-
պիտալիստական տարրերը անխնայորեն դուրս մղելու
և նրանց շահագործողական ձգտումները սահմանա-
փակելու լոգունգը, վորպես ոժանդակող լոգունգ,
վորովհետև այդ շրջաններում դեռ չեն հասունա-
ցել կուլակությունը վորպես դասակարգ
վերացնելու քաղաքականության անցնե-
լու պայմանները։

«Կուլակությունը վորպես դասակարգ վերացնելու
լոգունգը — ասում ե ընկ. Ստալինը — դարձել ե գլխա-
վոր լոգունգ, իսկ համատարած կոլեկտիվացում չու-
նեցող ռայոններում կուլակությունը սահմանափա-
կելու լոգունգը գլխավոր լոգունգի նկատմամբ ինք-

նուրույն լողունգից դարձել է նպաստող, ոժանգահող լողունգ, վորը հեշտացնում է այդ շրջաններում պայմաններ ստեղծելու գլխավոր լողունգի համար, այսինքն կուլակությունը վորպես դասակարգվեցանելուն»:

Համատարած կուլեկտիվացման շրջանի և այդպիսին չունեցող շրջանի պայմանները միատեսակ չեն:

Հարկավոր է հասկանալ, վոր կուլակությունը վորպես դասակարգվեցանելը հնարավոր է միայն ինչպես մասսայական համատարած կուլեկտիվացման անխղելի մաս և հետևանք: Միայն համատարած կուլեկտիվացումը, վորը վոչնչացնում է կուլակային ստրկացումը և կուլեկտիվ ու կազմակերպված աշխատանքի հիման վրա բարձրացնում է գյուղացիական տնտեսությունները, կարող է վերջապես խլել կուլակության հենց արմատները և վոչնչացնել այն, վորպես առանձին տնտեսական միավոր, վորպես դասակարգ:

Կոլխոզային արտադրության ծավալումը և լավագույն կազմակերպումը ապահովելու յե/կուլակության լիակատար և վերջնական վերացումը վորպես դասակարգ:

Կուլակության վերացման միայն այդպիսի աշխատանքը կարող է լինել հաստատուն և խսկապես չի թույլ տա, վոր կուլակը վերստին վտարվեց:

Կոլխոզների և սովխոզների մասսայական շարժումը խորհրդային Միության մեջ և համատարած կուլեկտիվացման հիման վրա սկսած կուլակության վերացումը վորպես դասակարգի, փոփոխում են խՍՀՄ-յան տնտեսության մեջ գտնվող զանազան տնտեսական ուղիղների (ձևերի) փոխհարաբերությունները, վորովհետև «արդյունաբերության ներկայացրած սոցիալիստական ուղիղի վրա ավելանում է սոցիալիստական սեկտորը գյուղատնտեսության մեջ, վորը (սեկտորը) դուրս է մղում կապիտալիստական ուղիղը»^{*}:

«Սոցիալիստական հարաբերությունները խՍՀՄ մեջ, վորոնք մինչև հիմա հենվում էին բացառապես սոցիալիստական արդյունաբերության վրա, այսուհետև սկսում են հենվել նմանապես և գյուղատնտեսության մեջ արագորեն աճող սոցիալիստական սեկտորի վրա (խոշոր արտադրությունը կոլխոզների և սովխոզների ձևով)»^{**}:

Կոլխոզը դարձել է պրոլետարիատի տնտեսական և քաղաքական ամրոցը, պրոլետարիատի, վորը և՛ գյուղում, և՛ քաղաքում կառուցում է սոցիալիստական հասարակության հիմքը: Կոլխոզները հանդիսանում են պրոլետարիատի վստահելի հենարանն այն պայքարում, վորը մղվում է գյուղը սոցիալիստականորեն վերակառուցելու համար, անհատական գյուղը կոլխոզային գյուղի վերածելու համար:

Կոլխոզները պրոլետարիատի քաղաքական հենարանն են նրա պայքարում ընդդեմ կուլակության,

* Ընկ. Յակովլևի թեզիսները XVI կուսհամագումարին:

** Նույն տեղ:

վորը կոլխոզների թշնամին եւ և իր ամբողջ ուժերով պայքարում եւ կոլեկտիվացման դեմ:

Կոլխոզներումն եւ սկսվում անհատական մանր սեփականատերերի վերածումը խոշոր սոցիալիստական տնտեսութեան աշխատողների, այնտեղ են սկսում դրսևորվել արտադրական նոր հարաբերութեանները, կոլեկտիվ հարաբերութեանները:

«Համապատասխան այս բոլորի, այժմ նոր ձևով եւ գրվում խորհրդային իշխանութեան հենարանի հարցը գյուղում: Այսօրվանից ԽՍՀՄ-յան կարևորագույն հասանալիքին շրջաններում գյուղը բաժանվում եւ յերկու հիմնական մասի — կոլխոզիկների, վորոնք հանդիսանում են խորհրդային իշխանութեան իսկական և ամուր հենարանը և վոչ կոլխոզիկները՝ չքավորներից և միջակներից, վորոնք առայժմ դեռ չեն ուզում մտնել կոլխոզ, սակայն վորոնց կոլխոզների մասսայական փորձը համեմատաբար ամենակարճ ժամանակամիջոցում անկասկած համոզելու յե, վոր անհրաժեշտ եւ բռնել կոլեկտիվացման ուղին»:

Նոր ձևով եւ գրվում հարցը միջակի, վորը հաստատուն կերպով մտել եւ կոլխոզ և վճռականորեն շուռ եւ յեկել դեպի կոլեկտիվացումը, դեպի սոցիալիզմը: Կոլխոզ մտած միջակը յերեկվա դաշնակցից այսօր չքավոր-կոլխոզիկի հետ միասին դարձել եւ մեր հենարանը:

Խոչնդ յե կուսակցութեանն այդպես դնում հարցը միջակ-կոլխոզիկի հետ իր ունեցած վերաբերմումի մասին:

Վորովհետև կոլեկտիվ արտադրութեան պայմաններում միջակ-մանր-սեփականատերը դառնում եւ այլ

սոցիալական տիպ, վորն արյամբ շահագրգռված եւ սոցիալիստական տնտեսութեան ձևերից մեկը հանդիսացող կոլխոզի հաջող զարգացմամբ:

Խոչնդ եւ դրան նպաստում:

Ամենից առաջ այն, վոր կոլխոզ մտած միջակը իր արտադրութեան գլխավոր միջոցները հանձնում եւ հանրային ոգտագործման, դադարում եւ լինել անհատական-արտադրող և մասնակցում եւ հանրային աշխատանքին, հանրային արտադրութեան, միջերժների հանրային բաշխման կոլեկտիվ կարգապահութեան:

Բացի դրանից, փորձը վկայում եւ այն մասին, վոր ներկայումս արտելում գտնվող միջակը անցել եւ դասակարգային պայքարի լուրջ փորձաշրջան, յեթե անգամ վերցնենք վերջին փոքր ժամանակամիջոցը: Այդ պայքարի ընթացքում, իհարկե, նա յեղել եւ պրոլետարիատի կողմը:

«Նա մտել եւ կոլխոզ կուլակութեան և սուրբ յեկեղեցականների ակտիվ դիմադրութեան պայմաններում: Գտնվելով կոլխոզում, նա յենթարկվում եր կուլակային ագիտացիային, վորի նպատակն եր համոզել նրան՝ դուրս գալ կոլխոզից: Լինելով կոլխոզիկ, նա ուղղակի կամ անուղղակի կերպով մասնակցում եր ապակուլակացման: Անուղղակի մասնակցութեանն արտահայտվում եր նրանում, վոր կուլակի հողը և արտադրութեան միջոցները հանձնվում եյին կոլխոզին, և նա այդպիսով դառնում եր «ուրիշի սեփականութեան» տեր:

Կոլխոզներից դուրս գալու ժամանակ նա, չնայած նրան, վոր այդ շրջանում կուլակութեանը ծավալել եր առանձնապես ուժեղ ագիտացիա, կոլխոզը չթողեց,

նրանից չհեռացավ: Նոր հողաշինարարություն ժամանակ, կոլխոզներից հեռանալու հետ կապակցված, կուլակությունը չդանդաղեց ագիտացիայի նոր հեղեղ բարձրացնել կոլխոզների դեմ, անհատական տնտեսությունները գրգռելով կոլխոզների դեմ: Յեվ այդ գրոհն ել կոլխոզ մտած միջակը յետ տվեց:

Յեվ, վերջապես, ցանքսի ժամանակ կոլխոզնիկները, նրանց թվում և միջակը, կարողացան բացառիկ ծանր պայմաններում նշանակալիորեն ընդլայնել ցանքսադաշտը, բարձրացնել աշխատանքի արտադրողական ուժը, մի շարք շրջաններում դեռ կիրառելով նաև հարվածայնություն և սոցմրցման մեթոդները:

Բնական է, վոր այդ պայմաններում արտելում գտնվող միջակը հանդիսանում է խորհրդային իշխանության ամուր հենարանը» («Правда» 2/VI-1930թ. ընկ. Ֆեյզինի հոդվածից):

Շատ ընկերներ անհանգիստ կերպով հարցնում են. «Իսկ միջակ-կոլխոզնիկի հանդեպ ունեցած վերաբերմունքի հարցի նոր գրամմը չի՞ վերացվում արդյոք լենինյան լոզունգը չքավորի վրա հենվելու մասին: Դա արդյոք լենինիզմի վերանայում չի՞»:

— Հարկավոր է հասկանալ, — ասում է ընկ. Կազանովիչը, — վոր Լենինն այդ ֆորմուլան գրել է այն ժամանակ, յերբ անհատական տնտեսությունները կազմում էին 99%: Միանգամայն պարզ է, վոր 99% անհատական տնտեսությունների առկայության պայմաններում հենարանը հանդիսանալու յեր անհատական-չքավորը, իսկ միջակը — դաշնակից, վրովհետև այնտեղ վոչ մի բաժանում ըստ տնտեսական նոր կատեգորիաների, ըստ նոր տնտեսական տիպի չկար,

մեծամասնությունը կազմում էին անհատական տնտեսությունները: Այսոր կացությունը փոխվել է:

Այսոր սկսվում է իրականացվել մեծ պլանը Լենինի, վոր նախատեսել էր կոլխոզների մասսայական կազմակերպման մոմենտը:

Դա նշանակում է արդյոք, վոր Լենինի ֆորմուլան — հենվել չքավորի վրա, դաշնակցել միջակի հետ, պայքարել կուլակի դեմ — մենք չենք ընդունում: Յերբեք, Այնտեղ, ուր կոլխոզներ չկան, ուր մեծամասնությունը անհատականներն են, այնտեղ անհատական-չքավորը առաջվա նման մնում է մեր հենարանը:

Միջակը յեղել է և է պրոլետարիատի դաշնակիցը, և նա, ով միջակի նկատմամբ թույլ է տալիս բռնություն, նա գործում է կուլակների ոգտին, նրա գործակալների — աշերի և հակահեղափոխական տրոցկիզմի ոգտին»:

ԹԵ ԻՆՉՊԵՍ ԶԱՓԻՑ ԴՈՒՐՍ ԱՇԽԱՏԵՑԻՆ
ՏԱՔԱՅԱԾ «ԿՈՒՆԿՏԻՎԱՅՆՈՂՆԵՐԸ»

Կոլեկտիվացման և դարնանացանի նախապատրաստական «յեռուն» աշխատանքի ժամանակ հսկայական հաջողությունների հետ մեկտեղ խորհրդային Միության շատ շրջաններում թույլ տվեցին ամենակուպիտ խոշոր աղավաղումներ կուլակացություն ջաղաքականության խնդրում:

Այդ գերակորումները կայանում են նրանում, վոր շատ տեղերում չափից դուրս տաքացած կոլեկտիվացնողները, թեթևամտությամբ և հանցագործորեն ընկնելով իրենց գյուղերի և շրջանների կոլեկտիվաց-

ման փքված «տոկոսներին» յետևից, այս և այն տեղերում «հաջողեցրել եյին» մի շարքովա ընթացքում կոլեկտիվացումը 10%-ից «հասցնել» 96%-ի, թխում եյին կոլխոզներ, ստեղծում այգավիսներ մերկ վարչականությամբ, համարյա հրամանով, չքավոր-միջակ մասսաների մեջ չտանելով վոչ մի լուրջ բացատրական աշխատանք և չհոգալով կուսակցության շուրջը բատրակներին և չքավորներին համախմբելու մասին: Մեծ սխալ եր և այն հանգամանքը, վոր շատ տեղերում միջակի հետ վարվում եյին անուշադիր կերպով և նրան հեռացնում եյին, չեյին թույլ տալիս մասնակցելու կոլխոզչինարարության ղեկավարության:

Քյալագոյոները խախտել եյին կոլխոզային շինարարության կամավորության սկզբունքը և հենց դրանով ձախողել նրա հաջողությունը և հեղինակությունը գյուղացիական մասսաների մոտ: Մի շարք շրջաններում կամավորությունը փոխարինվել եր նրանով, վոր ապակուլակացման սպառնալիքով, ընտրական իրավունքներից զրկելու սպառնալիքով ստիպում եյին մտնել կոլխոզ: Դրա հետևանքով «ապակուլակացվածների» թվում յերբեմն ընկնում եր միջակների և նույնիսկ չքավորների մի մասը»:

Սամարսկայի ոկրուգի Սպասսկ գյուղում կոլխոզ ստեղծող «ագիտատորները» գյուղացիներին «համոզել են» նրանով, վոր յեթե նրանք չմտնեն կոլխոզ, ապա նրանցից խելու յեն ձիերը, աշնանացանը և տալու յեն կոլխոզին:

Սպասսկի շրջանի Պոտուլովսկա գյուղում կոլխոզ են քշել հողաբաժիններից զրկելու սպառնալիքով: Հա-

* Համ. ԿԿ(բ) ԿԿ 1930 թվի մարտի 15-ի վճռումից:

մառ դիմադրություն ցույց տվող չքավորներին և բատրակներին անվանել են «պողկուլաչնիկ», «խորհրդային իշխանության թշնամի», իսկ հետո հասել են նրան, վոր բոլոր կոլխոզ մանողներին առաջարկել են՝ մտնել անբաժան ֆոնդ իրենց գույքի, ունեցվածքի 75%-ից մինչև 100%-ը:

Բուգուլուկի շրջանում վարչական կարգով զրել են կոլխոզների մեջ ամբողջ գյուղեր, սպառնալով, վոր «չհնազանդվողները» չեն ստանա վոչ հաց և վոչ սերմ: Բուգուլուկյանսկի ոկրուգի Ուբեյկին և Մորգովա-Սդելյակով գյուղերում կոմյերիտներն այսպես են «համոզել» գյուղացիներին. «Յեթե չմտնեք կոլխոզ, կապակուլակացնենք, կամ, ավելի վատ, կուղարկենք Սիբիր»:

Բուգուլուկսկի շրջանի Սուխորեչկա գյուղում կոմյերիտակաները լիազորների հետ միասին գիշերով գաղտնի կերպով ցանկապատերից բարձրացել և մոել են գյուղացիների գոմերը և անասունները քշել տարել ընդհանուր գոմերը, վորովհետև կամավոր կերպով վոչ վոք չի համաձայնվել իր անասունները տալ:

Միջին-Վոլգայի յերկրամասի առանձին տեղերում կոլխոզներ կազմակերպելու համար հրավիրված ժողովներում «կազմակերպիչները բոլորին առաջարկել են՝ «ով կոլխոզին դեմ ե» թող զրվի առանձին ցուցակում, իսկ հաջորդ օրը Սպասկոպը հայտարարել ե, վոր «վոչ կոլխոզնիկներին վոչ մի ապրանք չի տրվելու»:

«Այսպիսով, խախտվել ե Լենինի հայտնի ցուցմունքն այն մասին, վոր կոլխոզները կարող են լինել կենսունակ և կայուն միայն այն դեպքում, յեթե

ծնունդ առնեն կամավորութեան հիման վրա, խախտված ե մեր կուսակցութեան XV կոնֆերենցիայի վորոշումը այն մասին, վոր կոլխոզներ կազմակերպելիս անթուլատրելի յե գործադրել բռնի միջոցներ: Խախտված ե ԽՍՀՄ-յան ժողկոմխորհի և Կենտգործկոմի հաստատած գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրութիւնը, վորտեղ ուղղակի ասված ե, վոր այսինչ գյուղի բատրականները, չքավորները և միջակները «կամավոր կերպով միանում և կազմում են գյուղատնտեսական արտել»:

Կուսակցութեան քաղաքականութեան այդ բոլոր աղավաղումները և կոպիտ խախտումները այժմ հանդիսանում են «կոլխոզային շարժման հետագա զարգացման հիմնական արգելակը, ուղղակի ոգնում են մեր դասակարգային թշնամիներին, կուսակցութեան թշնամիներին և հող են պատրաստում կուսակցութեան միջի աջ ելեմենտների ուժեղացման համար... Կոլխոզային շարժման հետագա արագ աճումը և կուլակութիւնը վորպես դասակարգ վերացնելն՝ առանց այդ աղավաղումների անհապաղ լիկվիդացիայի՝ անհնարին են» (նույն տեղ):

Մեր դասակարգային թշնամիները, կուլակները, հմտորեն ոգտազործեցին տեղի ունեցած աղավաղումները նրա համար, վորպեսզի շփոթութիւն, լուրջ տատանումներ առաջ բերեն միջակ գյուղացիութեան վորոշ շերտերի մեջ և այդ տատանումների միջոցով իրենց գործը տեսնեն: Կուլակն ոգտազործեց թույլ

* Համ. ԿԿ(բ) Կենտկոմի 1930 թ. մարտի 15-ի վորոշումից:

տված սխալներն ու աղավաղումները նրա համար, վորպեսզի լայնածավալ հակահարձակում գործի մեր դեմ, կոլեկտիվացման դեմ և վիժեցնի գարնանացանը: Հետևանքն այն յեղավ, վոր վորոշ տեղերում տեղի ունեցավ նշանակալի և անգամ մասսայական հեռացում կոլխոզներից:

Կուսակցութիւնը վճռական պայքար մղեց այդ սխալների, գերակորումների և դրանց կրողների դեմ, վորովհետեւ այդ սխալները և գերակորումները խորթ են կուսակցութեան քաղաքականութեան: Այժմ հիմնականում այդ սխալներն ուղղված են «Յեթե կուսակցութեան Կենտկոմը իր ժամանակին չուղղեր այդ սխալները (մարտի և ապրիլի վորոշումներով, ընկ. Ստալինի հոգվածներով), ապա դա կարող եր սպառնալ գյուղատնտեսութեան կոլեկտիվացման գործին և խորհրդային պետութեան հենց հիմքին — բանվորագյուղացիական դաշինքին» (ընկ. Յակովլևի թեզիսները XVI կուսհամագումարին):

Մեր կուսակցութեան Կենտրոնական կոմիտեյի վորձված դեկավորութեան իր ժամանակին ձեռք առած խիստ միջոցները, վորոնք անխնա հարվածեցին սխալների և գերակորումների կրողներին, ոգնեցին վերականգնել մի շարք ուայոններում խախտված ճիշտ լենինյան հարաբերութիւնը միջակի հետ, ոգնեցին ամրապնդել կոլխոզային շարժման նվաճումները և դրանով ապահովեցին կուլակի վրա վճռական հարձակում գործելու հետագա ծավալումը և կուլակութիւնը վորպես դասակարգ վերացնելու անշեղ իրականացումը համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա և միջակի հետ

79-65909

Իր աշխատանքը կոլխոզային շարժման դեմ կուլակը տանում է նաև կուսակցության միջի իր քաղաքական գործակալների — աջ ոպորտունիստների միջոցով: Կուլակի դիմադրության ուժեղացման հետ մեկտեղ ուժեղանում է և աջ ոպորտունիզմը կուսակցության մեջ:

Դեռ յերեկ աջ ուկլոնիստները փրփուրը բերին ձգնում էին կուլակին թույլ տալ մտնել կոլխոզների մեջ, ապացուցում էին, վոր համատարած կոլեկտիվացման շրջաններում վոչ մի կուլակային վտանգ չկա և հենց դրանով ոգնեցին կուլակին՝ այս և այն տեղ սողոսկալ կոլխոզների մեջ, քայքայել դրանց, իր կողմը քաշելով միջակին, և պայթեցնել կոլխոզները ներսից:

Դեռ յերեկ եր, վոր աջ ոպորտունիստները դեմ էին դուրս գալիս կոլխոզներում բաարակներին և չքավորներին կազմակերպելուն և դրանով նպաստում էին միջակի տատանումների ուժեղացման: Իսկ այժմ նրանք փորձում են ոգտագործել կուսակցության վճռական պայքարը կոլխոզային շարժման մեջ և ապակուլակացման գործում տեղի ունեցած աղավաղումների դեմ նրա համար, վորպեսզի արատավորեն, վիժեցնեն կուսակցության գլխավոր գիծը և ամենաանհեթեթ լուրեր են տարածում այն մասին, վոր իբր թե «կուսակցությունը յեա-յետ է քաշվում կոլխոզների և սովխոզների վրա հենվելուց», վոր իբր թե «կուսակցությունը քիչ-քիչ ձեռք է քաշում կուլակությունը վորպես դասակարգ վերացնելու լոզունգից, համատարած կոլեկտիվացման շրջաններում ապակուլակացումն իրականացնելուց և անցնում է

գյուղի կապիտալիստական տարրերի շահագործողական ձգտումները սահմանափակելու և դուրս մղելու լուրենգին»:

Այլերն ասպարեզ բերին մի թեորիա, վորի համաձայն կոլխոզային շարժումը պետք է ընթանա իրեն-իրեն, «ինքնահոս» կերպով: Այդ բանում նրանց պաշտպանում են և «ձախ» քյալլագյոզները:

Ըստ եյուլյան այդ թեորիան ուրիշ վոչինչ չի նշանակում, քայց յեթե պայքար կոլխոզային շարժման դեմ նոր պայմաններում և իրենից ներկայացնում է հրաժարումն պրոլետարիատի դեկավարող դերից գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման գործում:

«Այլերը կուլակի նման այժմ խոսում են այն մասին, վոր կոլխոզային շարժման մեջ տեղի ունեցող աղավաղումները կախում ունեն կուսակցության գլխավոր գծից: Պայքարն աղավաղումների դեմ նրանք աշխատում են ոգտագործել նրա համար, վորպեսզի կուսակցությունը շեղեն, շուռ տան իրենց աջ-ոպորտունիստական կուլակային ուղու վրա, կոլեկտիվացման արագ տեմպերից, կուլակի վրա հարձակվելուց հրաժարվելու ուղու վրա: Այլը կոչ է անում նահանջել, իբր թե, յեկնելով ընդհանուր գործի շահերից, միջակի շահերից, այնինչ իրականում նա պաշտպանում է հարուստ-կուլակային՝ վերնախավը: (1/IV 1930 թ. „Правда“):

Այսպես, որինակ, Սամարի ոկրուգի Սպասսկի շրջանի գործկոմի նախագահ և կուսակցության շրջկոմի բյուրոյի անդամ Տորգուշնիկովը բոլոր ժողովներում բղավելիս և պնդելիս է յեղել, վոր պետք է «ուշադրու-

թյամբ և խնամքով» վարվել հարուստների հետ, վոր պետք է նրանց «յետ չմղել», այլ, ընդհակառակը, վորպես «անփոխարինելի մասնագետներ» կանգնեցնել կոլխոզների տնտեսական-հրամանատարական դիրքերի վրա:

Իսկ այդ «անփոխարինելի մասնագետները», մի կերպ մտնելով վարչության մեջ, շատ շուտ իրենց ձեռքն են առնում կոլխոզը, բոլոր պատասխանատու տեղերում նստեցնում են «իրենց մարդկանց», հենվում են կոլխոզի հարուստ, «պինդ մասի» վրա, արհամարում են բատրակներին և չքավորներին, վերջիններին հեռացնելով ղեկավարութունից, նրանց տալով ավելի սև և ավելի կեղտոտ աշխատանքը, մի բան, վոր և պատահեց Սպասսկի «Գիգանտ» կոլխոզում, այսինքն այն շրջանում, վորտեղ աշխատում էր Տորգուշնիկովը:

Այդ «Գիգանտի» վարչության մեջ սողոսկում է վոմն Սավին, հարուստ, նախկին սպիտակ-գվարդիական, կուլակային արտելի կազմակերպող, նա կարողանում է զրավել վարչության նախագահի տեղակալի և գյուղատնտեսության վարչի պաշտոնները և փաստորեն իր ձեռքն առնել ամբողջ կոլխոզը, ըստ վորում Տորգուշնիկովը համակրում և ոգնում է նրան:

Ահա թե ինչու, պայքարելով կուսակցության գծից տեղի ունեցող թեքումների դեմ, հարկավոր է գլխավոր կրակն ուղղել դեպի աջ, կուսակցության մեջ գտնվող կուլակային գործակալների դեմ: Առանց կուսակցության միջի աջ ոպորտունիզմը հաղթահարելու չի կարելի ջախջախել կուլակին:

Անխնա պայքար մղելով աջ թեքման դեմ, վորպես գլխավոր վտանգի դեմ, անհրաժեշտ է նմանապես վճռական կերպով պայքարել «ձախ», հակամիջակային «խոտորումների» դեմ, վորոնք ևս շուր են լցնում կուլակային ջրաղացին:

«Ձախ խոտորողների» առանձնահատուկ գիծը նրանց համար բնութագրական հանդիսանում է մանրբուրժուական կամագրկությունը, հիստերիկականությունը և այն, վոր նրանք կոլեկտիվացման և այլ միջոցառումների իրականացման ժամանակ մասսաների մեջ իսկական աշխատանք տանելը վոխարինում են վարչական ճնշումով:

Այդ «ձախերը», վոր դեռ յերեկ, ահաբեկ անելով գյուղացուն, աշխատում էին մի շաբաթվա մեջ հասնել հարյուր տոկոսային կոլեկտիվացման և ապակուլակացնում էին միջակին, այսոր արդեն մոլորվել են, իրենց գլուխը կորցրել և յերեկայելով, վոր կուսակցությունը նահանջում է, աջերի հետ միասին բղավում են կուսակցության պարտության, նահանջի և իբր թե միջակի հետ տեղի ունեցած ապագողման մասին, խուճապ են բարձրացնում և պատրաստ են տեղի տալու կուլակին, վորը ճգնում է քայքայել և պայթեցնել կոլխոզները, պատրաստ են առանց ճակատամարտի պայքարի դաշտը թողնել կուլակին:

Ահա ձեզ որինակ. գերակորումների և կուլակների աշխատանքի շնորհիվ Սամարի ոկրուդի Սպասսկի շրջանի Պոտուլովկա գյուղում կոլխոզն սկսում է քայքայվել: Վերին աստիճանի ադմիստրացիոն ընդհանուր ժողովում, հարուստ վերնախավի և խաբված չքավորության ճնշման տակ, շրջգործկոմի քիազոր Սանկլե-

վիշը շփոթվում է, բառիս բուն իմաստով ընկնում է ծնկները վրա, իր և կուսակցութեան վրա յե վերցնում բոլոր սխալները և գերակորուսները (նույնիսկ այն սխալներն ել, վոր ինքը չի արել) և համաձայնվում է ժողովի վորոշման հետ (մինչև անգամ բանաձևն ել ինքն ե գրում) կոլխովի ամբողջ գույքի անհապաղ բաժանման մասին: Նույն գիշերը, ժողովից անմիջապես հետո, գույքը և անասունները բաժանբաժան են արվում, ըստ վորում ամեն մարդ իրեն ե քաշում ինչ վոր ձեռքն ե ընկնում:

Կուսակցութեանը և կոմյերիտմիութեանը, պայքարելով աղավաղումների, թեքումների ու գերակորումների դեմ, ինչի վրա պետք ե կենտրոնացնեն իրենց գլխավոր ուշադրութեանը:

Ներկայումս կուսակցութեան գլխավոր անելիքը գյուղում հետևյալն ե. ամբապնդել կուլեկտիվացման ասպարիզում ձեռք բերած նվաճումները, ամենաուժեղ և լարված պայքար մղել ցանքսագաշտերի ընդլայնման պլանները կատարելու, գերակատարելու և գյուղատնտեսութեան ասպրանքային պրոդուկցիան ավելացնելու համար, բատրակ, չքավոր և միջակ մասսաներին մոբիլիզացնել այդ խնդիրների լուծման շուրջը և միաժամանակ շարունակել համառ աշխատանքը գյուղացիներին կամավոր սկզբբունքների հիման վրա գրավել կոլխոզների մեջ և ամբապնդել գոյութեան ունեցող կոլխոզները:

Համատարած կուլեկտիվացումը, վորպես կուսակցութեան գլխավոր գիծ գյուղում և կուլակութեան լիկվիդացումը համատարած կուլեկտիվացման հիման վրա, վորպես կուսակցութեան գլխավոր լոզունգ, ներկայումս մնում են անփոփոխ:

Այստեղ վոչ մի նահանջ չկա, չի յեղել և չի լինի:

Վոչ վոք այլևս չի կարող մեր գյուղը շեղել դարգացման սոցիալիստական ուղուց, վորով ընթանում են գյուղացիութեան բազմամիլիոն մասսաները կուսակցութեան ղեկավարութեան տակ: Թող այս լավ հիշեն թշնամիները:

II. ԻՆՉՊԵՍ ՊԵՏՔ Ե ՎԵՐԱԿԱԶՄՎԵՆ
ԿՈՄՅԵՐԻՏ ԲԶԻՋՆԵՐԸ ԿՈԼԵՈՉՆԵՐՈՒՄ

ՎԵՐԱԿԱԶՄՎԵԼ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱՆ ՎՐԱ

Գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման նոր խնդիրները, վորոնց առաջադրել են համատարած կոլեկտիվացումը և կուլակոթյունը վորպես դասակարգ վերացնելը, կոմյերիտիության գյուղական կազակերպություններին պարտադրում են՝ անհապաղ վերակազմվել, դրա համար ձեռք առնելով ամենավճռական և մարտական միջոցները, վորովհետև հակառակ դեպքում նրանք շարտվելու յեն յետ և քարշ են գալու դեպքերի պոչից:

Հարկավոր ե ուղղակի ասել, վոր կոմյերիտիության գյուղական բջիջների մեծամասնության աշխատանքի բովանդակությունը և կազմակերպչական կառուցվածքը չեն համապատասխանում գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակերտման արագ տեմպերին և նոր, վերին աստիճանի բարդ խնդիրներին և չեն ապահովում կոլսոգային յերիտասարդության վերջերս բուռն կերպով աճող ակտիվության լիակատար ոգտագործումը, այդ ակտիվությունը սոցիալիստական հունի մեջ դնելը: Ինչու:

Վորովհետև «կոլսոգների և սովսոգների կոմյերիտ-բջիջները չեն վերակազմել իրենց աշխատանքն ու

ղեկավարությունը և մեծ մասամբ շարունակում են աշխատել հին բովանդակությամբ, հին մեթոդներով»:

Կոմյերիտիության շատ (յեթե վոչ բոլորը) շրջագործկոմներ, անգամ համատարած կոլեկտիվացման շրջաններում, մինչև հիմա յել դեռ հաշվի չեն առնում կոլսոգային բջիջների աշխատանքի առանձնահատկությունները և մեքենայորեն, «ըստ իներցիայի» գյուղական բջիջները ղեկավարելու հին ձևերը կիրառում են և կոլսոգային բջիջների նկատմամբ:

Այդ պատճառով ել կոմյերիտիության աշխատանքի անհապաղ վերակառուցման խնդիրը համատարած կոլեկտիվացման շրջաններում ստանում ե բացառիկ կարևոր և խորը սկզբունքային նշանակություն:

Իսկ ինչպես պետք ե վերակազմվել:

Կոմյերիտիության կազմակերպչական վերակառուցումը կոլսոգներում պետք ե կատարվի արտադրական սկզբունքով, ճիշտ այնպես, ինչպես ֆաբրիկ-գործարանային կազմակերպություններում:

Շրջկոմ, յենթաշրջկոմ, կոլսոգային բջիջ — ասա կոմյերիտիության կազմակերպության հիմնական ողակները համատարած կոլեկտիվացման շրջաններում:

Ավելի պարզության համար պատկերացնենք մեզ մի վորևե շրջան: Անվանենք այդ շրջանը, ասենք, հոկտեմբերյան:

Այսպես, յենթադրենք, վոր այդ շրջանում կան 28 գյուղխորհուրդ և 3 մեքենա-տրակտորային կայան: Յենթադրենք, վոր համարյա բոլոր կոլսոգները բաժանվում են փոքրերի (20-ից մինչև 100 տնտեսություն յուրաքանչյուրում) և խոշորների (100-ից

ավելի տնտեսություններ): Յուրաքանչյուր կոլխոզ կազմում է մի գյուղ: Բացի դրանից, յենթադրենք, կա մի կոլխոզ-գիգանտ 60 հազար անդամով և բաժանված է 12 արտադրական մասի-գյուղի, վորոնք ունեն 5 հազարական հեկտ. հող և 100 — 120-ական տնտեսություն:

Կոմյերիտական բլիշները կազմակերպված են կոլխոզներին և «Գիգանտի» արտադրական մասերին կից: Բլիշները ղեկավարելու և սպասարկելու հարմարության համար շրջկազմակերպությունը բաժանվում է յենթաշրջկոմներին:

Յենթաշրջկոմները ընդամենը չորս են, յեղած մեքենա-տրակտորային յերեք կայանի և մեկ կոլխոզ-գիգանտի քանակի համաձայն:

Առաջին մեքենա-տրակտորային կայանը, յենթադրենք, միացնում է յոթ գյուղխորհուրդ և նրան կից ստեղծված է ՀամԼԿՅԵՄ-յան յենթաշրջկոմ, վորը սպասարկում է այդ գյուղխորհուրդների շրջանում գտնվող բլիշները: Յերկրորդ յենթաշրջկոմը կազմակերպված է սպասարկելու յերկրորդ մեքենա-տրակտորային կայանի գործողության շրջանում գտնվող իննը բլիշը: Յերրորդ յենթաշրջկոմը գտնվում է յերրորդ կայանին կից և չորրորդը — կոլխոզ-գիգանտին կից, վորը միացնում է 12 կոմյերիտ-բլիշ, վորոնք գտնվում են յուրաքանչյուր գյուղում — գիգանտի արտադրական մասում:

Մեքենա-տրակտորային կայանների գործողության շրջանից դուրս գտնվող կոլխոզային բլիշների մնացած խումբը սպասարկվում է ամբողջապես շրջկոմի ուժերով:

Կոլխոզներին կից գտնվող կոմյերիտ-բլիշները կոլխոզների նման բաժանվում են փոքրերի և խոշորների: Նախքան պարզելը, թե ինչպես է կառուցվում բլիշը խոշոր կոլխոզում, հարկավոր է բացատրել կոլխոզի արտադրական կառուցումը և յենթել գլխավորապես դրանից, չե՞ վոր բլիշները մենք վերակազմում ենք արտադրական սկզբունքով:

Յեթե խոշոր կոլխոզը սովորաբար բաժանվում է մի շարք ցեխերի (յերկրագործություն, անասնապահություն, այգե- և բանջարագործություն, վերամշակող և ոժանդակող ձեռնարկություններ), ապա կոմյերիտ-բլիշը ևս իր աշխատանքը հարմարեցնում է այդ ցեխերին:

Բլիշը գլխավորում է բյուրոն: Բյուրոյում, գլխավորապես, մտնում են բլիշի աշխատանքի առանձին բնագավառների կազմակերպիչները (թե ինչպիսի կազմակերպիչներ — այդ մասին կասենք ներքևում), վորոնց միջոցով բլիշ բյուրոն ղեկավարում է ամբողջ կոմյերիտ-աշխատանքը կոլխոզում: Ներբլիշային և մասսայական ամբողջ միութենական աշխատանքը տարվում է ամբողջ կոլխոզի մասշտաբով, իհարկե, խիստ կերպով հաշվի առնելով առանձին ցեխերի պայմանները և առանձնահատկությունները (յերկրագործություն, անասնապահություն և այլն):

Կոլխոզի ներսում ցեխային բլիշները չեն կազմակերպվում, վորովհետև դա ուժերի ջլատում առաջ կբերեր: Բայց յուրաքանչյուր առանձին ցեխում այնտեղ աշխատող կոմյերիտականների թվից 2 հոգի նշանակվում են վորպես «ցեխի համար պատասխանատուներ» — մեկը — արտադրական կազմակերպիչ, մյուսը — քաղղեկ:

Առաջինի անելիքը — կազմակերպել յերիտասարդական հարվածային բրիգադներ և դրանց հետ մշտական աշխատանք տանել, յերիտասարդությանը ընդգրկել արտադրական խորհրդակցության աշխատանքի մեջ, հետևել կոմյերիտականների աշխատանքային կարգապահության, պատասխանատու լինել աշխատանքի հաջողության և աշխատանքի արտադրողականության համար, հետևել աշխատող անասունների, մեքենաների, ինվենտարի դրության:

Իսկ յերկրորդը հաշվի յե առնում յերիտասարդության արամադրությունը և պահանջներն ու կարիքները, նրա մեջ մղում և խմբակային և անհատական քաղաքական ազդեցության, անց և կացնում քաղաքացիներ և ընթերցողներ:

Իտարբերություն մյուս բոլոր ցեխերից, յերկրագործական ցեխում, վորը յուրաքանչյուր կոլխոզում սովորաբար՝ հողի քանակի և աշխատանքի ժամանակաշրջանի համապատասխան (գարնանացան, բերքահավաք, աշնանացան և աշնանահերկ), բաժանվում և մի քանի բրիգադների, յուրաքանչյուր այդպիսի բրիգադում նշանակվում և (յուրաքանչյուր սեզոնային աշխատանքի ժամանակ) մեկական պատասխանատու կոմյերիտական, վորը իր բրիգադում կազմակերպում և քաղաքական և արտադրական աշխատանքը:

Ստացվում և մոտավորապես այսպիսի մի սխեմա:

Իհարկե, կարող և պատահել, վոր այս կամ այն կոլխոզում լինի միայն յերկու ցեխ, բայց դա չի փոփոխում այդ տեղ նշանակված կոմյերիտ-կազմակերպիչների և քաղղեկների աշխատանքը:

Յերեք-հինգ գյուղ միացնող խոշոր կոլխոզում հարկավոր և ստեղծել կոլեկտիվ ցեխը շինելով: Փոքր «գաճաճային» բշիջներում կամ այն բշիջներում, վորոնք սպասարկում են մի քանիական «թղուկ» կոլխոզներ, կառուցվացքն ավելի պարզ ու հասարակ և լինելու:

Գործնականում պետք և ամբողջ ուժերը իգործ դնել, վորպեսզի այդ «թղուկ» կոլխոզները միացնել մի կոլխոզում և մի գյուղում, վորովհետև նման կոլխոզնիկները մեծ ոգուտ չեն տալիս վոչ իրենց և վոչ ել պետության: Բացի դրանից, այդ փոքր կոլխոզներում հնարավոր չե տանել վորևե լուրջ արտադրական-տնտեսական և կուլտուրական աշխատանք:

ԲՁԻՋԱՑԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐ

Կոլխոզի բշիջի ներսում աշխատանքը պետք և կազմակերպել այնպես, վորպեսզի բոլոր կոմյերիտները ակտիվ կերպով մասնակցեն բշիջի աշխատանքներին: Դա պետք և կատարել կենդանի, հասկանալի և պարզ ձևով, ինքնաքննադատության, ներմիութենական դեմոկրատիայի, սոցմրցման, իրենց կիմյերիտականների ինքնուրույնության և նախաձեռնության ամենալայն զարգացման հիման վրա:

Աշխատանքի և ղեկավարության հիմնական մեթոդը — նախաձեռնողական խմբակներ, հարվածային բրիգադներ և սիրող-կազմակերպիչներ բշիջային և կոլխոզային աշխատանքի առանձին ճյուղերում:

Բշիջում աշխատանքը և պարտականությունները բաշխելու ժամանակ հարկավոր և դեն շարտել «վարիչների» և «ազիտպրոպ աշխատողի», «տնտեսական աշխատողի» տիպի համայնապարտակ հին և փթած

պաշտոններն սխտեմը, փոխարինելով դրանց կազմակերպիչներին ավելի հարմար և կենսական սխտեմով, կազմակերպիչներին, վորոնք պատասխանատու յեն լինելու բջջի աշխատանքի առանձին ճյուղերի համար:

Կազմակերպիչներին շուրջը համախմբվում են համապատասխան նախաձեռնողական խմբեր և հարվածային բրիգադներ, վորոնց մեջ ամբողջապես մտնում են բոլոր կոմյերիտականները կամավոր սկզբունքի և անձնական ընտրության հիման վրա:

Ահա բջջային կազմակերպիչներին որինակելի ցանկը. Արտադրական կազմակերպիչ — ղեկավարում է յերիտասարդության հարվածային բրիգադները, արտադրության մեջ զբաղվում է սոցմրցման հարցերով, կազմակերպում է յերիտասարդության մասնակցութունը արտադրական խորհրդակցությանը, կազմակերպում է ռացիոնալացման կրուժոկներ և կորիզներ: Նրա շուրջը խմբվում են հարվածային բրիգադների ղեկավարները, արտադրական խորհրդակցության յերիտասարդական ախտիվը, և նմանապես կոլխոզի զանազան ցեխերի համար ընտրված կոմյերիտական արտադրական կազմակերպիչները:

Ցերիտասարդության աշխատանքի կազմակերպիչ — պաշտպանում է յերիտասարդության և անչափահասների աշխատանքը, իրավունքները, հետևում է, վոր յերիտասարդությանը և անչափահասներին ճիշտ ոգտագործեն կոլխոզի աշխատանքներում, և ճիշտ վարձատրեն նրանց աշխատանքը, չի թույլ տալիս, վոր անչափահասներին աշխատեցնեն արգելված, ծանր և վնասակար աշխատանքներում, առանձին ուշադրութուն է դարձնում բատրակ-չքավոր յերիտասար-

դության պաշտպանության և առաջ քաշման վրա, պատասխանատու յե բրիգադային և անհատական աշակերտության գործի ճիշտ կազմակերպման համար:

Կուլտուր-մասսայական և ագիտացիոն աշխատանքի կազմակերպիչ — ղեկավարում է յերիտասարդության աշխատանքը ահումբում և խրճիթ-ընթերցարանում, կազմակերպում է մասսայական կամպանիաների և տոների անցկացումը, ղեկավարում է յերիտասարդության մեջ տարվող ագիտացիոն և քաղաքական աշխատանքը: Նրա շուրջը համախմբվում են կոլխոզի առանձին ցեխերի համար նշանակված բոլոր քաղղիները, նախաձեռնողները (խաղերի և այլն), ամեն տեսակի կենցաղային խմբակները, որինակ, կեդտի դեմ կռվող խմբակը, հարեցողության դեմ կռվող խմբակը, խուլիգանության դեմ կռվող խմբակը և այլն:

Ուսման կազմակերպիչ — կազմակերպում է կոմյերիտականների և յերիտասարդության քաղաքական, ընդհանուր-կրթական և ագրոնոմիական ուսումը: Նրա պատասխանատու յե քաղ-դպրոցների, ամեն տեսակի ընդհանուր-կրթական կրուժոկների և կուրսերի, լիկկայանների, գյուղատնտեսական կրուժոկների համար:

Ռազմական ֆիզկուլտուրային կազմակերպիչ — կազմակերպում է ամբողջ ռազմական, ֆիզկուլտ աշխատանքը, Կարմիր նավատորմի և բանակի վրա վերցրած շեֆաշխատանքները և այլն:

Աղջիկների մեջ աշխատող կազմակերպիչ — աղջիկների մեջ տանում է մասսայական աշխատանք, նրանց քաշում է բջջային և հասարակական-կոլխոզային աշ-

խատանքի մեջ, պատրաստում ե կոմյերիտմիության մեջ մտնելու համար, կազմակերպում ե աղջիկների հարվածային բրիգադներ, նրանց ուժերից վոչ վեր, կոլխոզային աշխատանքների համար, պատասխանատու յե աղջիկ բատրակուհիների և չքավորուհիների առաջ քաշման և նրանց ուսման ուղարկելու համար:

Յե րեխաների մեջ աշխատող կազմակերպիչ (պիոներ-կոլվար):

«Թեթե հեծելագորի» կազմակերպիչ — կազմակերպում ե «Թեթե հեծելագորի» խմբեր և ղեկավարում ե նրանց առօրյա աշխատանքը, սերտ կապ ե հաստատում բանվորա-գյուղացիական տեսչության որդանների կուսբջջի հետ, կազմակերպում ե հետազոտումներ, հարձակումներ (налеты), հավաքում ե բողոքներ և այլն:

Յե րիտթղթակիցների կազմակերպիչ և պատի թերթի խմբագիր — համախմբում ե իր շուրջը յերիտթղթակիցների կրուժոկը, ղեկավարում ե խմբելոյի աշխատանքը և պատասխանատու յե պատի թերթի կանոնավոր լույս տեսնելու համար:

Մամուլի տարածման կազմակերպիչ — պատասխանատու յե նրա համար, վորպեսզի յուրաքանչյուր կոմյերիտ ստանա թերթեր և կազմակերպում ե բաժանորդագրական գործը, կոլխոզիկների և անհատականների մասսաների մեջ յեռանդով տա-բաժում ե թերթեր, ժուրնալներ և գրքեր, գտնում ե իր համար ոգնական պիոներ-գրքերներ, սերտ կապ ե հաստատում խճիթ-ընթերցարանի և գրադարանի հետ:

Տեխնիկական քարտուղար և փորձի հաշվառու — տանում ե բջջի բյուրոյի արձանագրու-

թյունները, բջջի անդամների հաշվառումը, ամենայն ուշադրությամբ հաշվում ե գրի յե առնում բջջի աշխատանքի ամբողջ փորձը — և՛ դրականը, և՛ բացասականը փաստերով և թվերով: Այդ նպատակով հաշվառուն յուրաքանչյուր տաս կամ քսան որ բջջային կազմակերպիչներից հավաքում ե իրեն համար անհրաժեշտ բոլոր տեղեկությունները: Հաշվառուն պետք ե դառնա «բջջային փորձի շտեմարանը»:

Շրջկոմում և յենթաշրջկոմում ևս նշանակում են նույնպիսի կազմակերպիչներ (վոչ շտատային ակտիվից) և, բացի դրանից, կադրեր պատրաստելու կազմակերպիչ:

ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՂԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐ

Բջջային կազմակերպիչների շուրջ համախմբվում են նախաձեռնողական խմբերը և հարվածային բրիգադները, վորոնց մեջ մտնում են բոլոր կոմյերիտականներն առանց բացառության: Իհարկե, մտնում են այդ խմբերի և բրիգադների մեջ կամավոր սկզբունքի և անձնական ընտրության հիման վրա:

Բացի յերիտասարդության հարվածային բրիգադներից, կոլխոզային արտադրության մեջ կարող են կազմակերպվել ամենազանազան մշտական և ժամանակավոր նախաձեռնողական խմբեր ամեն տեսակի հարցերի լուծման համար: Ուրինակ, գյուղատնտեսական խմբակներ, վորոնք աշխատում են գյուղատնտեսության զանազան ճյուղերի յեկամտա-բերքատվությունը բարձրացնելու համար, ագրոմիխիմումն անցկացնող, իրականացնող խմբեր, մանկական մսուրներ կազմակերպելու խմբեր և այլն:

Առանձնապես կարևոր նշանակություն ունի «Թեթև հեծելագործը»: Նրա խնդիրն ե համարձակ և անվախ կերպով կոլխոզի աշխատանքի մեջ յեղած թերությունները, խայտառակությունները և դասակարգային գծի աղավաղումները անխնայորեն մերկացնել և անմիջապես յենթարկել պատասխանատվության «չարիքի կոնկրետ կրողներին», առանց ինկատի ունենալու անձերը և նրանց ունեցած պաշտոնները:

«Թեթև հեծելագործը» պետք ե իր կրակի տակ առնի կոլխոզնիկներին և գյուղացիներին սպասարկող բոլոր հիմնարկությունները և կազմակերպությունները — հիվանդանոցները, անասնաբուժական կայանները, ագրոկայանները, հացամթերման կայանները, փոխգնդության կոմիտեները, կոոպերացիան, գյուխորհրդները, խրճիթ-ընթերցարանները և այլն և նկատված բոլոր թերությունների մասին անմիջապես հայտնի ԲԳՏ տեղական օրգաններին, կուսբջջին, աշխատելով շուտափույթ կարգով վերացնել թերությունները:

«Թեթև հեծելագործի» սուր զենքը — պատի թերթը: Նրա պարտքն ե վոչ միայն մարտականորեն դնել կոլխոզ շինարարության հարցերը, այլ և դրանց շուրջը կազմակերպել բատրակ-չքավոր և միջակ մասսաները: Պատի թերթը, իր սուր լեզվով կծելով բոլոր ծուլերին, թամբալներին, թափթփվածներին, բյուրոկրատներին և պողկոպաշնիկներին, պետք ե նրանց գլխին թափի մասսաների կատաղությունը: Պատի թերթը և նրա խմբերը ևս հանդիսանում են հարվածային խմբերից մեկը և մեծ նշանակություն ունեն: Շատ ընկերներ կարող են վախենալ աշխա-

տանքի և պարտականությունների այսպիսի բազմազանությունից և հարցնել.

— Այդ բոլորի համար վճարտեղից մարդ ճարել:

Ամենից առաջ բոլորովին պարտադիր չե հետևել այդ սխեմային և բջջի աշխատանքները կազմակերպել «իսկ և իսկ» այդ սխեմայի տառի համաձայն: Ընդհակառակը, այդ սխեման պետք ե լինի ճկուն և փոփոխվի՝ նայած բջջի մեծություն, տեղական պայմաններին, կոլխոզի արտադրական առանձնահատկություններին և հարմարվի կոմյերիտմիության առաջ ծագող տնտեսական և քաղաքական նոր խնդիրներին:

Չպետք ե նաև մոռանալ, վոր կոլխոզի կոմյերիտբջջի խնդիրը հանդիսանում ե վոչ միայն հոգալ իր անդամների մասին, այլ և բատրակ-չքավոր և մեզ մոտիկ միջակ յերիտասարդության լայն շերտերը գրավել նախաձեռնողական խմբերի և հարվածային բրիգադների մեջ և նրանց ևս դարձնել ակտիվ շինարարներ:

Միջին և ներքին Վոլգայի մի շարք կոմյերիտկազմակերպություններ արդեն սկսել են բջջիների վերակառուցումը նոր հիմունքներով, արտադրական սկզբունքներով և նրանց վերակազմման առաջին քայլն այն ե յեղել, վոր նրանք անցած կոլխոզային զարնան սկսել են կազմակերպել մասսայական հարվածային բրիգադներ զարնանացանի և կոլեկտիվացման վճռական բնագավառներում, մասերում:

Ահա Սամարի օկրուգի Յեկատերինինսկի շրջանի Ստոդենցկու բջջի օրինակը:

Բջջիը հայտարարում ե իրեն հարվածային, մոբիլիզացված՝ ցանքային կամպանիայի ամբողջ ժամա-

նակամիջոցում, ամբողջ կազմով մտնում է գարնանացանին նախապատրաստվելու համար իր ստեղծած բրիգադների մեջ:

Բջիջը կազմակերպում է 14 հարվածային բրիգադ, վորոնց մեջ, բացի 36 կոմյերիտականից, մտնում են 114 վոչ կոմյերիտականներ, վորոնց թվում մեծահասակ պիոներների մի մասը:

Ամեն մի բրիգադում մտնում է մեկական կոմյերիտականից վոչ պակաս: Այդ կոմյերիտականները դառնում են բրիգադների ղեկավարներ:

Վազմակերպում են այսպիսի բրիգադներ — ուտիլ-հումուլթ հավաքելու, տրակտորներ գնելու նախավընձարներ հավաքելու, սերմային ֆոնդի, սերմերի գտման և ախտահանման, յեղած գյուղատնտեսական ինվենտարը և մեքենաները հաշվի առնելու և ստուգելու նրանց պատրաստ լինելը ցանքսի համար, կերի հաշվառման, գյուղատնտեսական ինվենտարի նորոգման, ցանիչների կարգավորման, անասունների վրա շեֆություն վերցնելու, գյուղատնտեսական նոր արտելի կանոնադրությունը բացատրելու, գրքեր, ցանքսային գրականություն և թերթեր տարածելու և այլն բրիգադներ:

Յուրաքանչյուր բրիգադ բջիջի բյուրոյից և կոլխոզի վարչությունից ստանում է կոնկրետ առաջադրություններ. բրիգադի պետը ամեն որ բջիջ քարտուղարին գեկուցում է այդ առաջադրության իրականացման ընթացքի մասին:

Բրիգադներն իզուր չեն աշխատում: Մի ամսվա ընթացքում նրանք ծախեցին 67 ուղբու ուտիլ-հումուլթ և հավաքեցին ևս կես տոննա. աշխատելով որ

ու գիշեր, յերկու տրիյերներով տեսակավորեցին 9700 ցենտներ սերմ, յերեք որվա ընթացքում ախտահանեցին 103 ցենտներ սերմ, հավաքեցին մոտ 35 հազար ուղբու նախավճար տրակտորներ գնելու համար, տարածեցին 20 ուղբու ցանքսային գրականություն, յերկու որվա ընթացքում կազմ և պատրաստ դրության բերին 26 շարքային ցանիչ, մի որվա մեջ հաշվի առան — 2228 տոննա կոշտ կեր, 320 տոննա խոտ, 75 տոննա հարդ, համակենտրոնացված կեր — 45 տոննա և այլն:

Անցկացրին գյուղատնտեսական ինվենտարի հաշվառում և հայտնաբերեցին՝ կանոնավոր ցանիչներ — 113 հատ, անկանոն — 10 հատ, ցաքան — 698, հնձիչ — 187 և ձիասարքի 823 կոմպլեկտ (խամուտներ, սանձեր, թամբեր և այլն):

Այդ բոլորի հետեանքով Ստուգենցի կոլխոզները գարնանացանին պատրաստվում են ճիշտ ժամանակին և 100%-ով.

Ապրիլի 5-ին անց են կացնում կոլխոզների՝ դաշտային աշխատանքներին անցնելու պատրաստականություն ստուգատես: Ստուգատեսին իրենց ամբողջ ինվենտարով գալիս են և անհատականները:

Դարնանացանը Ստուգենցի կոլխոզներում անցնում է կազմակերպված և միահամուռ կերպով:

Դաշտային ամառային աշխատանքների ժամանակ բջիջը իր աշխատանքները տեղափոխում է դաշտ, վորտեղ կոլխոզիկների հանգստի և գիշերելու տեղ գնում են հատուկ ագիտատորներ, զրույց կազմակերպողներ և գրքաշխներ:

Հարվածային բրիգադների և նախաձեռնողական խմբերի աշխատանքը միայն այն ժամանակ հաջող կլինի, յեթե հարվածայինները և նախաձեռնողական խմբի անդամները պարզ կերպով հասկանան իրենց խնդիրները, յեթե բՆՆԻ բյուրոն կամ բՆՆային կազմակերպիչները կանոնավոր կերպով, սահմանված ժամկետերին ստուգեն հարվածային բրիգադների և նախաձեռնողական խմբերի աշխատանքը, լսեն նրանց գեկուցումները, հանձնարարեն նոր առաջադրություններ, տան գործնական ցուցմունքներ այն մասին, թե ինչպես հենց աշխատանքի ընթացքում պետք է վերացնել թերությունները, աշխատել ձեռք բերել ավելի խոշոր նվաճումներ, ստիպեն ծուլելին, յետմնացողներին՝ ուժ տալ, հասնել և յուրաքանչյուր կոմյերիտի համար սահմանեն յերկաթյա, հեղափոխական պատասխանատվություն բՆՆԻ կամ բրիգադի կողմից իրեն հանձնարարված աշխատանքի համար:

ԲՆՆԻ ամբողջ աշխատանքը պետք է տարվի խիստ մշակված, ընդհանուր ժողովում բազմակողմանի քննարկման յենթարկված պլանով, վորտեղ պետք է ցույց տալ, թե ի՞նչ պիտի անել, յերբ պիտի անել և ո՞վ պիտի անի: Առանձին բրիգադների և նախաձեռնողական խմբերի աշխատանքը ևս իր հերթին պետք է յեղնի բՆՆԻ ընդհանուր պլանից և այն նոր ու մարտական խնդիրներից, վորոնք ծագում են տվյալ բրիգադի կամ խմբի աշխատանքի բնագավառում:

Այդ պայմանների պահպանման դեպքում բՆՆ-ների քարտուղարները ստիպված չեն լինի ասելու, վոր բՆՆում կարգապահությունը թույլ է, վոր վոչ

վոք վոչինչ չի ուզում անել, վոր յերիտասարդները և կոմյերիտականները անգործ թափառում են:

Վերակազմվելու հաջողության հիմնական պայմանը — ամենալայն բացատրական աշխատանք կոմյերիտական և կուսակցական մասսաների մեջ, բՆՆային և շրջանային ակտիվի անհապաղ, թեկուզ կարճատև պատրաստում և քաղաքային ու շրջանային կոմյերիտ ակտիվից լավ հրահանգված բրիգադների յերկարատև առաջում գյուղ: Միայն թե՛ թղթե շրջաբերականները վերակազմման մասին այստեղ անգործ են լինելու:

Հարկավոր է կենդանի, հաստատուն խոսք, հարկավոր է գործնական, ցուցադրական աշխատանք:

ԲԱՐՁՐԱՑՆԵՆՔ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ
ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՏՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կոմյերիտիության շատ գյուղ-բՆՆների գլխավոր թերությունն այն է, վոր նրանք մինչև հիմա յել դեռ լիովին չեն շրջվել դեպի գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման մարտական խնդիրները, վոր նրանք մինչև հիմա յել կոլխոզ-շինարարությունը չեն դարձրել իրենց աշխատանքի կենտրոնը և չեն հանդիսանում բատրակ-չքավոր ու միջակ յերիտասարդության լայն մասսաների իսկական կազմակերպիչները, դեկավարները կոլեկտիվացման գործում, գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման գործում:

Ահա ձեզ որինակներ:

Ներքին Վոլգայի շատ շրջաններում ՀամԿՅԵՄ կենտկոմի կազմակերպած հետազոտությունը պարզեց, վոր

լինի հողավածը և կենտկոմի վորոշումները, այսինքն այն ժամանակ, յերբ արդեն կուլակն այդ գործում «աշխատել եր»:

Առանձին բջիջներ այնքան են իրենց գլուխը կորցնում, վոր առանց ճակատամարտի մասսայական դիրքերը հանձնում են կուլակին, չդիմադրելով կուլակային ագիտացիային և չկարողանալով կանխել կոմյերիտների դուրս գալը կոլխոզից:

Միայն Որենբուրգի օկրուգում կոլխոզներից դուրս են գալիս 200 կոմյերիտական:

Ինչ պատճառով է այդ բոլորը կատարվում: Վորովհետև կոմյերիտական աշխատանքի և ղեկավարության ներկա կառուցվածքը գյուղում հնացել և յետ է մնացել: Վորովհետև գյուղի կոմյերիտականների խոշոր մասը քաղաքականապես անգրագետ է և բավարար չափով պարզ պատկերացում չունի կուսակցության գլխավոր գծի և գյուղի նկատմամբ ունեցած քաղաքականության մասին: Իսկ դա բացատրվում է նրանով, վոր գյուղում տարած մեր քաղլուս աշխատանքի վորակը շատ ցածր և վատ է: Վորովհետև մեր գյուղական բջջային և շրջանային ակտիվը մեծ մասամբ անպատրաստ է ինչպես գործնականապես, այնպես էլ տեսականապես: Նրանցից շատերը կարող են վոչ վատ ագիտացիա տանել և «աչքերին թող փչել», բայց շատ քչերն են կարողանում մասսաներին կազմակերպել կենդանի և կոնկրետ գործերի շուրջ: Վորովհետև գյուղբջիջներում մասսայական աշխատանքը արտամիութենական յերիտասարդության և մասնավորապես բատրակ-չքավոր յերիտասարդության մեջ շատ թույլ է, բացահայտ կերպով

թերագնահատվում է և շատ հաճախ... բոլորովին բացակայում է:

Իսկ ինչպես վերացնել այդ եյական թերությունները: Կոմյերիտական գյուղական (կոլխոզային) բջիջները ինչպես կարող կլինեն բարձրացնել և ամրացնել իրենց մարտունակությունը:

Դրա համար ամենից առաջ հարկավոր է.

Ամբիջապես և լիովին շուտ գալ դեպի գլխավոր խնդիրը — գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցումը, բջիջների աշխատանքն ամբողջապես յենթարկել կոլխոզային շինարարության և կուլակությունը վորպես դասակարգ վերացնելու խնդիրներին:

Պետք է աշխատել այնպես անել, վորպեսզի բջիջը միշտ էլ հանդես գա վորպես համախմբված և կազմակերպված կոլեկտիվ, ակտիվ մասնակցի կոլխոզի շինարարության և աշխատանքին, նախորդ իր ժողովներում քննության առնելով կոլխոզի աշխատանքի և շինարարության հարցերը:

Առանց ժամանակ կորցնելու, յուրաքանչյուր բջիջում մարտական կարգով վերակառուցել քաղուսմունքը, վճռականորեն ջարդելով այդ գործի հսկայական կարևորությունը թերագնահատող տրամադրությունները: Այժմ չգբաղվել քաղուսմամբ, նշանակում է ճակատամարտի դուրս գալ առանց զենքի, չիմանալով հանուն ինչի յես պայքարում:

Ինչ սովորել:

Առաջին հերթին լավ ուսումնասիրել կուսակցության քաղաքականությունը գյուղում, կապակցված համատարած կոլեկտիվացման և կուլակության վորպես դա-

սակարգի վերացման հետ, յուրացնել կոլխոգային շարժման իմաստը և ամենաեյական խնդիրները, «Ղբի պես» գիտենալ և կարողանալ կոլխոգնիկներին և գյուղացիներին բացատրել գյուղատնտեսական արտելի նոր կանոնադրությունը, նոր գյուղատնտեսական և կուսակցության վերջին վորոշումները կոլխոգչինարարության մեջ յեղած աղավաղումների դեմ պայքարելու և կոլխոգնիկներին արտոնություններ տալու մասին:

Յուրաքանչյուր բՆՂում պետք է գոյութիւն ունենա շարունակ աշխատող քաղաքացի կոմյերիտականներ և արտամիութենական յերիտասարդության համար: Յուրաքանչյուր լիկկայան պետք է դարձնել քաղաքացիության վերացման կայան: Քաղաքացիները դեկավարելու համար ընտրել ամենաուժեղ ակտիւստներին:

Յեթե դասագրքեր չկան, ապա պետք է ոգտագործել վերջերս այնքան մեծ քանակութեամբ լույս տեսած բրոշյուրները և թերթերը:

Ինչպես սովորել:

Անպայման և պարտադիր կերպով տեսութիւնը միացնել գործնականի հետ: Պետք է սովորել այնպես, վորպեսզի ուսման յուրաքանչյուր քայլը անխզելիորեն կապվի սոցիալիզմի կառուցմանը և դասակարգային թշնամու դեմ մղած պայքարին ակտիւ կերպով մասնակցելու հետ:

Յուրաքանչյուր կոմյերիտական պետք է սովորի քաղաքացիութիւնը նրա համար, վորպեսզի գիտակցաբար և ակտիւ կերպով կենսագործի կուսակցության գլխավոր գիծը, վորպեսզի քաղաքականապես ըմբռնի և հասկանա իր առորյա գործնական աշխատանքը, վոր-

պեսզի խորը և պարզ կերպով գիտակցի կուսակցության և կոմյերիտության անցկացրած միջոցառումների քաղաքական իմաստը:

ԲՆՂի քաղուսման վորակը պետք է գնահատել նրանով, թե նա ինչպես է պայքարում հանուն կուսակցության գլխավոր գծի, թե կոմյերիտականները ինչպես են մասնակցում կոլխոգչինարարությանը և ինչպես են պայքարում նրա (կոլխոգի) թշնամիների դեմ:

ԻՆՉՊԵՍ ՏԱՆԵԼ ՄԱՍՍԵՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ
ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ՉՄՏԱԾ
ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

Կոմյերիտության կոլխոգային բՆՂների մասնաշաղկան աշխատանքի հիմնական խնդիրն է այժմ — գլխավորել և կազմակերպել բատրակ-չքավոր և միջակ յերիտասարդության միլիոնավոր մասսաների ուժեղ կերպով աճող ակտիւութիւնը, հատորեն հաշվի առնել նրա առողջ պահանջները և շահերը, ուղղել նրան դեպի գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման հունը:

Յեթե մենք չկարողանանք այդ անել, ապա յերիտասարդության ակտիւութիւնը ոգտագործելու յեն մեր դասակարգային թշնամիները և նրան (յերիտասարդության) կանգնեցնելու յեն մեր դեմ, սոցիալիզմի կառուցման դեմ:

Սամոյլովսկու համատարած կոլեկտիւացման շրջանում (Ներքին Վոլգա) այնտեղ, ուր կոմյերիտ-բՆՂները չեն կարողացել և չեն աշխատել գլխավորել բատրակ-չքավոր և միջակ յերիտասարդության աճող ակտիւութիւնը, այդ ակտիւութիւնը ոգտագործել են մեր թշնամի-

ները, վորոնք հասել են նրան, վոր կոմյերիտմիության շրջանային կազմակերպության 900 անդամի դիմաց ունեն քրիստյերիտմիության նույնքան անդամներ, վորոնց մեջ կա վոչ միայն միջակների, այլև չքավորների և նույնիսկ բատրակների զգալի մաս:

Կոմյերիտական շատ բջիջներ կտրված են յերիտասարդության մասսաներից, փակվել են ներբջջային կեդեի մեջ և տապակվում են իրենց սեփական յուզով:

Այդպիսի «վախենալը մասսաներից» կործանիչ, քաղաքականապես մահացու հիվանդությունն է և դրա դեմ պետք է պայքարել ամենալճակաւ կերպով:

Կոլխոզային բատրակ-չքավոր և միջակ յերիտասարդության միլիոնավոր մասսաները իրենցից վիթխարի ուժ են ներկայացնում, և ինչ ել վոր լինի կոմյերիտմիությունը, պետք է այդ ուժին տիրանա, և այն յենթարկի իր ազդեցության:

Իսկ ի՞նչպես պետք է աշխատել արտամիութենական յերիտասարդության հետ:

Առաջին, ծավալել կուլտուր-մասսայական աշխատանքն իր բոլոր ձևերով (հանգստի և զվարճության— յերեկույթների, ներկայացումների, մրցումների և այլն կազմակերպումը, ռազմա-ֆիզկուլտային աշխատանքը, ձեռագործի կրուժոկներ և այլն) և, լցնելով այդ աշխատանքի բոլոր մոմենտները քաղաքական բովանդակությամբ, այն դարձնել հզոր զենք յերիտասարդությանը սոցիալիզմի կառուցման վոգով, դասակարգային թշնամիների դեմ անխնա պայքարելու վոգով մարտական դաստիարակություն տալու համար:

Յերկրորդ, բատրակ-չքավոր և միջակ յերիտասարդության կանոնավոր կերպով պատրաստել այնպես,

վոր նա ևս տնտեսական-քաղաքական բոլոր կամպանիաներում ակտիվ և կազմակերպված կերպով դուրս գա կոմյերիտմիության հետ միասին, դրա համար կազմակերպելով հատուկ զրույցներ, ժողովներ և արտամիութենական յերիտասարդության կոնֆերենցիաներ:

Յերրորդ, յերիտասարդությանը գրավել կոմյերիտական ժողովներում և ակտիվ մասնակից անել ժողովի որակարգի հարցերի քննարկման, կարողանալ տղաներին և աղջիկներին խոսքով, աֆիշներով և հատուկ տոմսերով հրավիրել ժողովներին:

Չորրորդ, արտամիութենական յերիտասարդությանը յեռանդագին գրավել բջջի կազմակերպված բոլոր դպրոցներում, կրուժոկներում, հարվածային բրիգադներում և նախաձեռնողական խմբերում:

Ձանազան գործիքների վրա նվազելը, յերգը, խաղերը, ազիտյուլյոնները և զրույցը հարմար մոմենտներին, պետք է դառնան կոմյերիտմիության մասսայական աշխատանքի զենքը:

«Կարմիր Արշալույս» կոլխոզում (Հյուսիսային Կովկաս) աշխատանքից ազատ ժամանակ կոմյերիտականները գարմոշկա նվագելով հավաքում են յերկրագործ-կոլխոզնիկներին և ընդմիջումներին նրանց հետ անց են կացնում զրույցներ կոլխոզային շինարարության մասին:

ԲԱՏՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ՉՔԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Կուլակության դիմադրությունը հաջող հաղթահարելու և նրան վորպես դասակարգ վերջնապես վերացնելու, վոչնչացնելու գլխավոր միջոցը— դա կ ու լ խ ո զ ն եր ի արտագրական ուժի ամեն կերպ ուժեղաց-

նումն ե՝ բատրակությանը և չքավորությանը գլխավոր գծի շուրջ համախմբելու հիման վրա և բատրակության ու չքավորության դաշինքը միջակի հետ ընդգեմ հուլակի:

Կոլեկտիվացման ձեռք բերած հաջողությունների ամրապնդման և մեր հետագա առաջարժման համար անհրաժեշտ է ամուր կերպով հենվել չքավորության և բատրակության վրա, վորոնք ընդունակ են ամենաքիչ տատանումներով գնալ կոլխոզային շարժման առաջին շարքերում: «Բատրակությունը և չքավորությունը վոչինչ չի կորցնի, բացի աղքատությունից: Յեվ այդ բանը նրանցից ստեղծում է գյուղատնտեսության զարգացման սոցիալիստական ուղու ամենից ավելի հաստատուն կողմնակիցներ»:^{*}

Կուսակցության և կոմյերիտմիության մարտական խնդիրը — «Համախմբել կոլխոզների բատրակ-չքավորային կորիզը, հատկապես հասարակ տիպի կոլխոզներում և համատարած կոլեկտիվացման շրջաններում, առանց վորի անհնար է վերջ տալ կուլակների և այլ թշնամի տարրերի վորոնումներին, վորոնք ձգտում են «կոլխոզները քայքայել և պայթեցնել ներսից (ընդգծումը իմն է — Վ. Կ.):

Կոլխոզի ներսում համախմբելով բատրակությունը և չքավորությունը, հարկավոր է աշխատանքը տանել այնպես, վորպեսզի վոչ մի գեպքում թույլ չտալ միջակի յետ մղումը ղեկավարությունից, «վորպեսզի

^{*} Համ. ԿԿ (բ) ԿԿ 1929 թվի նոյեմբերյան պլենումը:

կոլխոզի ներսում հող չլինի այսպիսի տրամադրությունների համար, վոր, ահա, տեսնում եք, կոլխոզներում ևս գոյություն ունի նույն դասակարգային պայքարը, ինչ վոր և կոլխոզից դուրս» (Կազանովիչ):

Կոլխոզների ամենահասարակ տեսակներում կազմակերպվում են բատրակ-չքավորական խմբեր: Այնտեղ, ուր չկան կուլաքիշներ, կոմյերիտ-քիշները պարտավոր են իրենց վրա վերցնել այդ խմբերի ղեկավարությունը և պատասխանատվությունը նրանց աշխատանքի համար, ուղարկելով այնտեղ ամենալավ, ամենահեղինակավոր և ստուգված ակտիվ ընկերներին:

Հարկավոր է աշխատել, վոր ամենակարճ ժամանակամիջոցում կոմյերիտ-ղեկավարության բոլոր վճռական կետերը, սկսած բժշից մինչև շրջկոմ, կենտրոնացվեն բատրակ-չքավորական կորիզի ձեռքը, վոր բատրակությունը և չքավորությունը առաջին հերթին ապահովվեն ամեն տեսակի ուսմամբ և կուլտուրական սպասարկումով:

Համ. Կոմ. Կուսակցության (բ) Կենտկոմի նոյեմբերյան պլենումը մատնանշեց, վոր «չքավորության և բատրակության մեջ աշխատելու թերազնահատությունը և պատիվությունն այդ աշխատանքում հանդիսանում է պրակտիկայում յեղած աջ թեքման ամենավտանգավոր արտահայտություններից մեկը, վորը առանձնապես վտանգավոր է ներկայումս և իրենից ներկայացնում է մանր-բուրժուական տարրերի և կուլակային գաղափարախոսության՝ մեր կուսակցության և կոմյերիտմիության վորոշ շերտերի վրա գործած ճնշման արտացոլումը»:

Իր վերջին վերոշումով Կենտկոմը ընդգծեց, Վոր աշխատանքը չքավորության և բատրակության հետ, կուսակցության այդ կարևորագույն աշխատանքը գյուղում, «կարող են արհամարել միայն այն ելեմենտները, վորոնք անհարազատ և թշնամի յեն Համ. Կ. կուսակցության(բ) և Համ. ԼԿՅԵՄիության»:

Միևնույն ժամանակ մեր գյուղական բլիշների մեծամասնության մեջ մենք ունենք այնպիսի դրություն, յերբ բացահայտ կերպով և յերբեմն հանցագործորեն թերագնահատվում է բատրակային կորիզի և նրա հետ աշխատելու հսկայական նշանակությունը, յերբ տիրում է լիակատար շփոթություն և մոլորվածություն այն հարցի առթիվ, թե ի՞նչպես և ո՞ւր առաջ քաշել չքավոր յերիտասարդությունը և ի՞նչ կերպ ամրացնել նրան: Սամարի ոկրուզի իմ այցելած յերեք շրջանների վոչ մի բլշում բատրակ-չքավորական յերիտասարդության հետ աշխատանք չի տարվում:

Սպասակու շրջանի Պոտուկովկայի բլիշն ասում է. «Այժմ մենք ժամանակ չունենք զբաղվելու արտամիութենական յերիտասարդության մեջ աշխատանք տանելով: Այ, յերբ կառուցենք կոլխոզ, այն ժամանակ կզբաղվենք և յերիտասարդությամբ»: «Գործի այսպիսի դրման» հետևանքով կոլխոզը քայքայվում է:

Չապայեվի շրջանի Անդրոսովսկու միայցալ կոլեկտիվի քարտուղար Կալաչյովը հայտարարում է. «Քաղաքականապես անդրագետ բատրակներին առայժմ չընդունենք կոմյերիտմիության մեջ, թող նախ և առաջ պատրաստվեն»:

Չապայեվսկու Ստրոյուչ բլշում կոմյերիտմիությունից հեռացնում են հարվածային բրիգադ կազմա-

կերպող մի բատրակի միմիայն նրա համար, վոր նա վոդ չունենալու պատճառով մի քանի ամիս անդամավճար չի մուծել:

Հարկավոր է անհապաղ և ուժեղ կերպով հարվածել այն բոլորին, ով ճգնում է սքողել բատրակ-չքավորական կորիզը համախմբելու աշխատանքը, և նրանց դեմ մղել վճռական պայքար, կանգ չառնելով աշխատանքից և միությունից հեռացնելու առաջ:

Կան մարդիկ, վորոնք դատում են այսպես. «Ջանի վոր կազմակերպված է կոլխոզ և նրա մեջ քաշված են վոդ չքավորությունը և բատրակությունը, նշանակում է չքավորության ոգնելու հարցը և նրա շահերի մասին հոգալը վերանում են մեջտեղից»: Դա մի հսկայական սխալ է: Ամրապնդելով դաշինքը միջակի հետ, անհրաժեշտ է ամեն կերպ ոգնել բատրակության և չքավորության, մեծագույն զգայնությունամբ և ուշադրությամբ վերաբերվելով նրանց կարիքներին և «մանր պահանջներին»:

ԿԵՆՏՐԱԼԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՇԵՖԵՐԸ

Կենդանաբուծության զարգացումը մեր յերկրում ունի հսկայական նշանակություն:

Բոլորին հայտնի յե կաթնա-մթերքների, մսի, կաշու սուր պահասը, վոր զգում է մեր յերկիրը:

Միևնույն ժամանակ մեզ մոտ կենդանաբուծությունը գտնվում է վերին աստիճանի ցածր մակարդակի վրա:

Ահա ձեզ որինակ. մեր անասունների մսի և կաշու քաշը 2¹/₂ անգամ քիչ է ամերիկյան և արևմտյան վրոպական անասունների քաշից: Ամենակոպիտ

հաշիվների համաձայն, կենդանաբուժության վատ դրման պատճառով մենք տարեկան կորցնում ենք 17 միլիոն ցենտներ միս (10625 հազար փուլթ) և մոտավորապես 2 միլիոն ցենտներ կաշի (1250 հազար փուլթ), վորոնց արժեքը մի միլիարդ ռուբլուց ավել է։

Դա գեռ քիչ է. վերջերս, մասսայական կոլեկտիվացման կապակցությամբ և շնորհիվ կուլակային պրովակացիայի, դրդման, — «վոր կոլխոզում վոչինչ հարկավոր չե, ամեն ինչ տալու յեն», — յերկրում տարածվեց կենդանիներին գիշատիչորեն, գազանաբար վոչնչացնելու ալիքը, վորը շատ ուժեղ կերպով պակասեցրեց խոշոր և մանր անասունների քանակը։ Մի շարք շրջաններում վոչնչացված է կովերի, վոչխարների և խոզերի մոտ 50%-ը։

Այսպիսի դրուժյունը այլևս անթուլատրելի յե։ Այդ պատճառով ել կենդանաբուժության ամեն կերպ զարգացնելը և խրախուսելը հանդիսանում է ինչպես կոլխոզների, այնպես ել անհատական տնտեսությունների մարտական խնդիրը։

Կոլխոզների և այլ գյուղատնտեսական ընկերությունների կոմյերխականները և յերիտասարդությունը պետք է շեֆություն վերցնեն կենդանաբուժության վրա և նպաստեն նրա զարգացման ինչպես կոլխոզներում, այնպես ել գյուղատնտեսական այլ ընկերություններում և անհատական տնտեսություններում։

Կոմյերխամիություն գործնական խնդիրները կենդանաբուժական ֆրոնտում հանդիսանում են։

Պայքար ընդդեմ անասունների մորթելու, առ ու ծախի և գազանաբար վոչնչացնելու, առանձին ուշա-

դրուժյուն դարձնելով ջահելների (հորթերի, գառների, խոզի ձագերի, քուռակների) պահպանման վրա, դրա համար վորպես միջոց ոգտագործելով կոնտրակտացիան, բեղմնավորման կամպանիայի անցկացնելն և փոքրածիվ ազնվացեղ արտադրողների (բազանների և այլն) խելացի ոգտագործման նպաստելը, ազնվացեղերի կենտրոններ (բույներ), մասսիվներ ստեղծելը, լավ տեսակների ընտրությունը, պայքար անասունների համաճարակ հիվանդությունների դեմ, ջրելու տեղերի (ջրհորներ, լճակներ) կազմակերպումը և պահպանումը կեղտոտվելուց, ճահիճ-լճակների, գետակների, առուների և այլն մաքրումը։

Կոլխոզներում կաթնատու կենդանիների հանրային նախիրներ ստեղծելը։ Կաթնային մթերքների կոլեկտիվ վերամշակելու և ծախելու կազմակերպումը, պայքար կաթնատվության բարձրացման համար և ընդդեմ գիշատիչ մասմթերումների հիմնական կաթնային շրջաններում։

Կենդանաբուժական հասարակ ընկերությունների, կաթնային արտեղների, խոզաբուժյան կոլխոզների ստեղծումը, որինակելի գոմերի, ախոռների, հավաքների կազմակերպումը և այլն։

Կոմյերխա-բժիշկները պետք է ակտիվ կերպով մասնակցեն վերամշակող ձեռնարկների ֆերմաների, յուղահան գործարանների, պանրագործարանների, սպանդանոցների, պահածոների և աղիքների գործարանների, կաշեգործարանների և այլն կառուցմանը։

Անհետաձգելի մի խնդիր ել հանդիսանում է ինչպես հասարակական, այնպես ել անհատական գոմերի և ախոռ-

ների տաքացնելը. միայն այդ միջոցառումը բարձրաց-
նում է անասնի յեկամտաբերությունը 10—25 %-ով:

Հյուսիսային յերկրի, Յակուտիայի և Հեռավոր
Արևելքի կոմյերիտ-կազմակերպությունները առանձին
ուշադրություն պետք է դանձեն յեղնիկաբու-
ծության (այժեղ ջրների) զարգացմանը
ակտիվ կերպով մասնակցելու անհրաժեշտության վրա:

Խոշոր նշանակություն են ստանում ճագարա-
բուծությունը, թռչնաբուծությունը, դրան-
ցով պետք է շատ ուշադիր զբաղվեն պիոներական
կոլեկտիվները և դպրոցները: Յեկող տարի մենք
պետք է տանք մի միլիոն ճագարի մորթի, վորի հատը
արտասահմանում գնահատվում է մեկից մինչև չորս
դոլար: Յուրաքանչյուր եզ ճագար տարեկան տալիս է
10 և տասից ավելի կիլոգրամ միս:

Մենք արդեն հիմա ունենք կոմյերիտական խոշոր
կենդանաբուծական սովխոզների ստեղծման դրական
փորձ: Հարկավոր է, վոր կենդանաբուծական և յերկ-
րագործական, (այսինքն հացառատ) շրջանների, տե-
ղերի կոմյերիտ-կազմակերպությունները ամենամոտիկ
ժամանակամիջոցում ստեղծեն վոչ պակաս, քան մե-
կական այդպիսի սովխոզ:

Այսպես, որինակ, Սամարի ոկրուգում կոմյերի-
տական ոկրուգային կազմակերպության ուժերով
ստեղծված է կոմյերիտական կենդանաբուծական խո-
շոր սովխոզ «Յերիտասարդ գվարդիա», վորն այժմ
ունի 12 հազար գլուխ կաթնային ապրանքային անա-
սուն և 30 հազար հեկտ. մարգագետն-վարելահող: Սով-
խոզում մոտ յերեք հազար բանվոր կա և բոլորն ել
բացառապես յերիտասարդներ են: Դրանցից մեծ մասը

կոմյերիտներ են, մնացածները — բաարակներ և
չքավորներ: Սովխոզի դիրեկտորի ոգնականը և «կըրտ-
սեր հրամանատարական կազմը» կոմյերիտներ են:
Սովխոզի համար յերիտասարդությունից բանվորների
ընտրությունը կատարել են կոմյերիտ-շրջկոմները:
Հենց նոր կազմակերպված սովխոզում, — չնայած
հսկայական դժվարություններին, բնակարանների բա-
ցակայության (ապրում են վրանների տակ), անողի
պակասության — աշխատանքի արտադրողականությու-
նը և կարգապահությունը շատ բարձր են. զարնա-
նացանի պլանը կատարված է 220 %-ով: Այժմ կա-
ռուցվում են պանրի, յուղահան, ոճառի գործարան-
ներ և ձեռնարկներ տվարոգ (վոչ յուղագուրկ ժափիկ)
պատրաստելու համար: Սովխոզը անշուշտ հանդիսա-
նալու յե մի լաբորատորիա և բազա՝ նրա շուրջը կոլ-
խոզներ կազմակերպելու համար:

Սամարի կոմյերիտմիությունը այդ սովխոզն ամ-
բապնդելու համար իր ուժերով հավաքել է մի քանի
հազար ուուրի:

Ահա ձեզ կոմյերիտմիության նախաձեռնության
ելի նոր կենդանի որինակներ:

Պոլիմոլսկու (Սամարի ոկրուգի Բուզուլուկսկու
շրջան) կոլխոզի բջի կոմյերիտականների մի խումբ
վորոշում է կազմակերպել գոմ: Հարցը դնում են
կոմյերիտմիութենական ժողովում: Բջիջը վորոշում է
վերցնել շեֆություն կոլխոզի կենդանաբուծության
վրա և առաջին հերթին կառուցել գոմ: «Գոմի համար
հարմար տեղ ընտրել շատ դժվար եր: Կոլխոզում
հարմար տեղ չկար: Տեղի վորոնման համար ծախսվեց
մի ամբողջ որ: Կոլխոզիկներից մեկը ուներ մի մեծ

գում, վորը հին ու քայքայված եր: Այդ գումը դարձավ կոմյերիտ-կոլեկտիվի անասունների գում:

Յերեք որում գումը կառուցելու իր խոստումը յերիտասարդությունը կատարեց: Գումը ընդհանուր ուժերով արդեն կառուցված ե: Դարբասների վերևից գամված ե հպարտ ցուցանակ «Յերիտասարդական կոլեկտիվի գում»: Շենքի վրա ծածանվում ե կարմիր դրոշը:

Բակում և գումում մաքրություն ե և կարգ ու կանոն: Իր բախտին թողված ջրհորը մաքրված ե: Որապահության և անասուններին խնամելու համար գումին կցված ե կոմյերիտականների մի խումբ: Տղաները յերբեմն հավաքվում և քննում են, թե հետո ինչ պետք ե անել:

Գումում աշխատող խումբը ունի սև և կարմիր հաշվառման սոցմրցման տախտակ արհեստանոցներում: Գումում բոլոր աշխատողները իրենց հայտարարել են հարվածայիններ:

Յերիտասարդների կազմակերպված այդ առաջին գումը շարժման մեջ դրեց մնացած բոլոր կոմյերիտականներին և յերիտասարդներին: Մի քանի ժամանակից հետո «Դեռատի» կոչվող մասում, վորտեղ վերակազմումից հետո ստեղծված ե ցեխային բլիշ, կառուցվեց ելի յերիտասարդների անասունների մի նոր գում»:

«Կարմիր Հոկտեմբեր» արտելում կոմյերիտականները (նրանք ընդամենը 6 հոգի յեն) արտադրական խորհրդակցության ոգնությամբ համայնացրել են 25 յեղ, 4 ազնվացեղ կով և կազմակերպել են ազնվացեղ անասունների բուժարան:

* «Սրեզնե-Վոլոսկիյ Կոմսոմոլեց» թերթ, մարտ 1930 թ.

Կոմյերիտականների նախաձեռնությամբ կառուցվում ե նոր տաք և ընդհանուր գում:

Թռչնաբուծությունը և կենդանաբուծությունը ամբողջապես ընկած են կոմյերիտների ուսերի վրա:

Ինչպե՞ս վարվել այն կենդանաբուծության հետ, վորը մնում ե կոլխոզի անդամների անհատական ոգտագործման համար:

Միայլ և ժողովրդական տնտեսության համար փնտաղար կլինեն, յեթե այդ անասունների տված մթերքները ամբողջապես սպառեյին այդ տնտեսությունները, վոչինչ հանելով շուկա:

Մի կով ունեցող տնտեսությունները (վորոնց կովերը չեն հանրացված) շուկա եյին հանում խորհրդային Միության ամբողջ ապրանքային կենդանաբուծության (յուղ, կաթ, միս և այլն) հսկայական մասը:

Յեթե այժմ այդ մասը դուրս ընկնի, ապա դա կլինի ուժեղ փնտա, ինչպես քաղաքի մատակարարման, այնպես ել արտահանման համար:

Այդ պատճառով ել գյուղատնտեսական կոոպերացիայի կոնտրակտացիայի միջոցով պետք ե ուժեղացնել կոլխոզի անդամների կենդանաբուծական մթերքների ապրանքայնությունը: Կոլխոզներն ամեն կերպ պետք ե նպաստեն փոքր անասունների, յուղի, կաթի, ձվի և հավերի կոնտրակտացիային և այդ մթերքների շուկային սպառման ավելացման:

Կոլխոզը պարտավոր ե հանդես գալ վորպես խոշոր կենդանաբուծության իսկական կազմակերպող, այդպիսին ստեղծելով հանրացված (կանոնադրությամբ) և կոլխոզների անդամների մոտ մնացած ապրանքամթեր-

քային անասունների հաշվից և նմանապես կոլխոզների և անհատ-գյուղացիների մոտ յեղած փոքր անասունները կոնտրակտացիայի յենթարկելով և ձեռք բերելով:

ԿԵՐԻ ՊՐՈԲԼԵՄԸ ՅԵՎ ՍԵԼՈՍԸ

Առանց կերի բազա ստեղծելու, անհնար է կենդանաբուծության հաջող զարգացում այս կամ այն չափով: Դրա համար ել կոլխոզների և գյուղական կոմյերիտների մարտական խնդիրը հանդիսանում է հանրացված կերի բազա ստեղծելը:

Այդ աշխատանքը պետք է առաջին հերթին ընթանա սիլոսների մասսայական կառուցման զարգացման, կուլտուրական և վայրի բույսերի սիլոսացման, խոտերի և արմատապտուղների ցանքսի զարգացման, արոտատեղերի և մարգագետինների լավացման ամենահասարակ միջոցառումների (ցաքանում, մամուռներից, հողաթմբերից և մացառներից մաքրում, պայքար ճահճանալու դեմ) անցկացման գծով:

Հարթավայրային շրջաններում (կապակստան, կիր-գիզստան, Բաշկիրստան, Կալմիկստան) կոմյերիտ-միության մարտական խնդիրն է ստեղծել խոտի-դարմանի բազա վորպես ապահովագրում կերի սովից, վորը տարեկան հարյուր հազարավոր գլուխ անասուններ է վոչնչացնում:

Կերի բազա ստեղծելու գործում ամենավճռականը կերի սիլոսացումն է: Պրոֆեսոր Բոգաևսկին իր «Կերի սիլոսացումը» գրքում ասում է, վոր.

«Սիլոսացումը գիժ խոտը դարձնում է լավ կեր և ամենեց լավ ապահովում է ցանովի խոտերի, կերի բույսերի բարձր բերքը: Սիլոսացման միջոցով ամեն

տեսակի ջրաբույսը, նույնիսկ այնպիսին ել, վորն իր բնական վիճակում վատ է ուտում կամ բոլորովին չի ուտում կենդանին... կարելի յե դարձնել հրաշալի հյութառատ կեր, վորը հեշտությամբ պահվում է յերկար ժամանակով:

Այդ կերով տնտեսությունները կարող են ոգտվել վոչ միայն աշնանը և ձմռան, այլ նմանապես գարնան և նույնիսկ ամռան, մի խոսքով բերքից բերք:

Շատ բույսեր, որինակ, յեգիպտացորենը, տալիս են հսկայական քանակությամբ կանաչ մասսա, վորը սովորաբար ոգտագործում են միայն ամառը, վորովհետև յեգիպտացորենից խոտ չի կարելի ստանալ, յեթե սպասենք բույսի լիակատար հասունալուն և ավելի շատ բերքստանալուն: Իսկ սիլոսացման միջոցով մենք կարող ենք հյութալի վիճակում պահել հիշյալ բույսերի ամբողջ բերքը: Ցողունները, տերևները և այլն բոլորն ել սիլոսացվում են, վորից ստացվում է հրաշալի կեր, առանձնապես կաթնատու, չաղանալու ընդունակ կենդանիների և ջահելների համար:

Սիլոսացման միջոցով բանջարանոցային մնացորդները լիովին ոգտագործվում են վորպես հյութառատ կեր ձմեռ ժամանակ:

Տնտեսության մեջ կերի սիլոսացման կիրառումը լուծում է անասնապահության համար վերին աստիճանի կարևոր հարցը անասուններին գարնանը կերակրելու մասին, վորովհետև նա ազատ կերպով կուրող է փոխարինել արոտատեղերը, մարգագետինները մինչև խոտի նոր բերքը:

Սիլոսացման յենթարկված կերի առկայությունը տնտեսության մեջ հրաշալի կերպով լուծում է կեն-

դանիններին ամառը կեր տալու հարցը այնտեղ, վորտեղ չկան արոտատեղեր, մարգագետիններ, վորովհետև կենդանիներն ամառն ել հրաշալի կերպով ուտում են սիլոսացման յենթարկված կերը:

Սիլոսացումը հնարավորութունն է տալիս պահել 4—5 գլուխ խոշոր յեղջուրավոր անասուն այնտեղ, վորտեղ մեծ դժվարությամբ կերակրվում եր մեկը:

«Սիլոսը կիսով չափ լուծում է ուժեղ կերի բազա ստեղծելու խնդիրը: Իսկ չե, վոր խՍՀՄ Հողօգտագործ այս տարի առաջադրում է հեղափոխական համարձակ այսպիսի մի խնդիր — ստեղծել մի միլիոն սիլոսային փոսեր և հորեր:

Սիլոսը գործող զենք է գյուղատնտեսության վերակառուցման համար: Տնտեսության սիլոսային սխեմայի անհատականների կողմերացման հասարակ ձևերից տանում է դեպի խոշոր կոլտնտեսությունը: Սիլոսը կոլտնտեսության տնտեսական ուժը ամրապնդելու հսկայական մի միջոց է:

Սիլոսը նոր գործ է: Հարկավոր են սիլոսը գյուղատնտեսության մեջ մտցնող ենտուղիաստներ: Հարկավոր է մարտական, նախաձեռնողական, յեռանգազին այնպիսի մի կազմակերպություն, վորն իր վրա վերցնի սիլոսի ճանապարհը թմբերից, բլրներից, անշարժություն և անշարժություն ու յետամնացություն խոշնդոտներից մաքրելու գործը: Այդպիսի կազմակերպություն պետք է հանդիսանա կոմյերիտմիությունը: Կոմյերիտմիությունն իր յուրաքանչյուր գյուղական բլիշը պետք է դարձնի սիլոսացման գործի նախաձեռնող:

Հաշվենք մեր ուժերը. գյուղում ունենք 25.000 կոմյերիտ-բլիշ: Հարկավոր է փորել մի միլիոն սիլո-

սային փոս: Նշանակում է յուրաքանչյուր բլիշ պետք է ստեղծի 40 հոր: Միթե դա ուժերից վեր չէ:

Իհարկե, ուժերից վեր է, յեթե մտածենք, վոր յուրաքանչյուր բլիշ իր ձեռքերով պետք է շրջակայքում փորի 40 հոր, նրանց մեջ լցնի կեր և պահպանի դրանք: Այդպիսով մենք վոչինչ ել չենք ձեռք բերելու: Այդ ձևով հարկավոր ել չե գործել: Անհրաժեշտ է, վորպեսզի յուրաքանչյուր բլիշ հանդիսանա սիլոսացման խթան, առաջ մղող, սիլոսացման շուրջը կոլտնտեսիկներին և անհատականներին կազմակերպող: Դա նշանակում է, վոր ամեն տեղ և ամենուրեք — գյուղխորհրդում, կոլխոզի վարչություն մեջ, արտադրական խորհրդակցություններում, ընկերություններում, ժողովներում՝ գյուղական բոլոր կազմակերպություններում կոմյերիտ-բլիշը սիլոսի մասին հարց է դնում, ագիտացիա յե մղում նրա ոգտին, աշխատում է իր գործողություն շրջանում անպայման ստեղծել 40 հոր և փոս: Բլիշն որինակ է ցույց տալիս, ինքն իր ուժերով ստեղծելով մի քանի սիլոսային կոմյերիտական ցուցադրական հոր: Բլիշը պատասխանատու յե 40 հոր ստեղծելու համար: Շրջկումը պատասխանատու յե շրջանում սիլոսացում ստեղծելու համար, նա այդ խնդրում առաջ է մղում շրջանային բոլոր կազմակերպությունները: Նա կանոնավոր կերպով բլիշներից տեղեկություն է ստանում հորերի կազմակերպման մասին: Նա աշխատում է, վոր սիլոսն ընդհանուր ընդունելություն գտնի: Կոմյերիտմիությունը ամբողջ բատրակ-չքավոր յերիտասարդության կազմակերպողն է սիլոսացման աշխատանքի շուրջը: Միթե դա ուժերից վեր է: Իհարկե վոչ:

Հենց ինքը սխիսացման տեխնիկան այնքան ել բարդ չէ: Սակայն սխիսացումը, վորպես նոր գործ, պահանջում է կադրերի պատրաստում: Հարկավոր է անցկացնել կարճ դասընթացների մի ամբողջ շրջան, դասընթացներում հազարավոր կոմյե-րիտների դարձնել սխիսի պրոպագանդիստներ և տեխնիկներ: Իսկ միթե դա ուժերից վեր է: Իհարկե վեր չէ: («Комсомольская Правда»-ի 1930 թ. մայիսի 6-ի դիմումից):

ԿՈԼԽՈՋԱՅԻՆ ԿԱՂԻՐԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ

Կոլխոզները բառիս բուն իմաստով շնչակտուր են լինում կոլեկտիվ տնտեսության գրագետ կադրերի-կազմակերպիչների պակասությունից, տեխնիկների և մասսայական կվալիֆիկացիայի մասնագետների—տրակտորիստների, մեքենավարների, փականագործ-ների, դարբինների, ատաղձագործների և այլն պա-կասությունից: Այդ պատճառով ել կոմյերիտմիության գլխավորապես խնդիրներից մեկը կոլխոզներում հանդիսանում է պայքարը հանուն վորակավոր կադ-րերի պատրաստման կոլխոզային յերտասարգությու-նից, ամեն տեսակի պրոֆտեխնիկական դասընթաց-ներ կազմակերպելը, ահտիվ մասնակցությունը, կոլ-խոզային յերիտասարգության ինչպես ցերեկային, այնպես ել իրիկնային պրոֆտեխնիկական դպրոցների կոմպլեկտացման, վերակառուցման և շինարարության գործին, բրիգադային և անհատական աշակերտության սխտեմի ծավալումը և դարգացումը:

Կոմյերիտմիության կազմակերպությունների լուրջ ուշադրությունը պետք է դարձնել սրինակելի խոշոր

սովխոզների և կոլխոզների վրա, վորոնք, ըստ Համ.ԿԿ(Բ) Կենտկոմի նոյեմբերյան պլենումի վորոշ-ման, «պետք է ծառայեն վորպես մասսայական դպրոց խոշոր տնտեսության նոր պրակտիկ-կառուցողների համար, վորոնք սովխոզային և կոլխոզային աշխա-տանքի փորձով ուսումնասիրած լինեն ավելի կատա-րելագործված մեքենաների, գյուղատնտեսական ար-տադրություն և աշխատանքի կազմակերպման, ագրո-տեխնիկական կատարելագործված/պրիոմների, քիմիայի ոգտագործման և այլն ձևերի գործադրումը»:

Կոմյերիտմիությունը պետք է աշխատի վորքան հնարավոր է շուտ կոլխոզներին և սովխոզներին կից կազմակերպել կոլխոզային աշակերտության դպրոցներ:

ԿՈԼԽՈՋԱՅԻՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԳՈՒԹՅԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐ

Մինչև հիմա գյուղացիական յերիտասարգության դպրոցները այնպիսի դպրոցներ եյին, վոր պատրաս-տում եյին այնպիսի մարդիկ, վորոնք ընդունակ եյին աշխատել միայն մանր, անհատական գյուղացիական տնտեսություններում: Այդ պատճառով ել 1930 թ. փետրվարի 5-ին Լուսժողկոմը վորոշեց հիմնականորեն վերակառուցել գյուղյերիտ դպրոցները և նրանց դարձ-նել կոլխոզային յերիտասարգության դպրոցներ:

Այժմ կոլյերիտդպրոցները դառնում են կոլխոզա-յին կազմակերպիչ-պրակտիկներ և մասսայական կվա-լիֆիկացիայի մասնագետներ պատրաստելու հիմնա-կան ձևը:

Կոլյերիտդպրոցների սխտեմում (յեռամյա ցերե-կային, յերկամյա իրիկնային և արագացրած ցերեկա-յին կոլյերիտդպրոցներ) պետք է կենտրոնացվի կոլ-

խողալին կադրեր պատրաստելու ամբողջ գործը: Կոլ-
յերիտղալրոցները պետք է դուրս մղեն ամեն տեսակի
կարճատև կուրսերը (տրակտորիստների և այլն),
բռնեն գյուղական յոթնամյա դպրոցների, իննամյակ-
ների, III աստիճանի դպրոցների տեղը և դառնան
բարձրատիպ դպրոցի միակ տեսակը գյուղում:

Համատարած կոլեկտիվացման շրջանների պայ-
մաններում կոլյերիտղալրոցները իրենց ամբողջ աշխա-
տանքը սերտ կերպով կապում են կոլխոզների աշխա-
տանքի հետ և, կարծես թե, դառնում են կոլխողալին
միացման ուսումնական արհեստանոցը:

Բոլոր կոլյերիտղալրոցները ձուլվում են տեղե-
րում գոյություն ունեցող կոլխոզների հետ և իրենց
գյուղատնտեսությունը տալիս են կոլխոզների անբա-
ժանելի ֆոնդին:

Կոլյերիտղալրոցների՝ կոլխոզում կատարելիք աշ-
խատանքի կենդանի մի որինակ հանդիսանում է Սա-
մարի ոկրուզի, Յեկատերինինսկու շրջանի Նատալինս-
կայի կոլյերիտղալրոցը:

Դպրոցն ունի 95 աշակերտ և, վորպես իրավական
անդամ, իր ամբողջ կոլեկտիվով ձուլվել է Նատալինս-
կայի Չապայեվի անվան խոշոր կոլխոզի հետ:

Վորպես անդամավճար նա կոլեկտիվին է ավել իր
ամբողջ տնտեսությունը — 15 հեկտար ցանքատաշտ,
6 հեկտար մրգի այգի, 17 հեկտար բանջարանոց և
20 հեկտար մարգագետին: Բացի դրանից, նա կոլխոզի
անբաժանելի ֆոնդին է հանձնել իրեն պատկանող
յերեք ձին, յերկու կովը, յերկու հորթը, սեպարա-
տորը, «Սակկա» գութանը, յերկու յերկխոփանի գու-
թան, հնձիչները, կալսողները, յերկու շարժային ցա-

նիչները, տրիկերը և ուրիշ այլ գյուղատնտեսական
գործիքներ և մեքենաներ:

Բոլոր կոլյերիտղալրոցականները կոլխոզի վարչու-
թյան հանձնարարությամբ մասնակցում են անչափա-
հասների ուժերից վոչ վեր ընդհանուր կոլխողալին
աշխատանքներին:

Նրանց աշխատանքը խիստ կերպով հաշվի յե
առնվում և վճարվում է ընդհանուր հիմունքների հա-
մաձայն, աշխատավարձը մի անգամից տրվում է
աշակերտների ամբողջ կոլեկտիվին և կոլյերիտղալրոցի
ներսում բաշխվում է կենցաղի, սննդի բարելավման,
դպրոցի կահավորման և այլն վրա:

Կոլյերիտղալրոցականները գլխավորապես կատա-
րում են այն աշխատանքները, վորոնք կրում են
ուսումնա-արտադրական բնույթ, որինակ — աշխա-
տանքը փորձադաշտում, այգում, գյուղատնտեսական
բարդ մեքենաների վրա և այլն: Գարնանացանին
պատրաստվելու ժամանակ կոլյերիտղալրոցականները
իրենց ուժերով կազմ և պատրաստ դրության են բե-
րել կոլխոզի բոլոր տրակտորային և շարժային ցա-
նիչները:

Բացի դրանից, վարչության հետ կնքած պայմա-
նագրի համաձայն աշակերտների և ուսուցիչների կո-
լեկտիվն իր վրա յե վերցրել կոլխոզում տարվելիք
կուլտ - կրթական աշխատանքի ղեկավարությունը:
Ինչպես կոլխոզը, այնպես ել կոլյերիտղալրոցը գոհ են
իրենց փոխադարձ աշխատանքներից:

Կոլխողալին յերիտասարդությանը կոլխողալին և
սովխողալին դպրոցներում ընդգրկելուց զատ, անհրա-
ժեշտ է այնպես անել, վոր նա հնարավորություն

ուենենա իր ուսումը շարունակելու տեխնիկումներում
և բուհերում:

Սակայն պետութիւնը չի կարողանալու բոլորին
եւ ապահովել թոշակներով, և այստեղ կոմյերիտ-
բջիջների խնդիրն է — աշխատել կոլխոզներում ստեղ-
ծել հատուկ թոշակի ֆոնդ, այդ ֆոնդից առաջին հեր-
թին ոգնելով բատրակներին և չքավորներին:

Դա կարելի չէ անել հատուկ գանձումներով, մի
քանի հեկտար ուսման ֆոնդի համար մշակելու և
ցանելու, շաբաթօրյակներ կազմակերպելու և այլն
միջոցառումներով:

Ինքը կոլխոզային յերիտասարդութիւնը կոմյերիտ-
բջիջների դեղավարութեան տակ պետք է այդ գոր-
ծում որինակ ցույց տա կոլխոզիկներին ամբողջ
մասսային:

ԱՇԱԿԵՐՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մտիկ ժամանակամիջոցում հնարավոր չի լինի
ամբողջ կոլխոզային յերիտասարդութիւնն ընդգրկել
յեղած կոլխոզ-սովխոզային և կոլյերիտդպրոցներում:

Այդ պատճառով եւ, վորպեսզի կոլխոզներում պատ-
րաստել վորքան հնարավոր է ավելի շատ վորակյալ
տշխատավորներ յերիտասարդութիւնից, հարկավոր է
ոգտագործել բոլոր հնարավորութիւնները և, մաս-
նավորապես, լայն կերպով ծավալել գյուղատնտեսա-
կան բրիգադային աշակերտութիւնը, վորը պետք է
ընդգրկի 12—16 տարեկան պատանեկութիւնը: Բրի-
գադային աշակերտութիւն կարելի չէ և նպատակա-
հարմար է ստեղծել միայն խոշոր, տնտեսապես ուժեղ
կոլխոզներում, մեքենա-տրակտորային կայաններում

և նմանապես այն կոլխոզներում, վորտեղ կան բավա-
կան խոշոր մեքենայացված ձեռնարկներ (դարբնոց,
վերանորոգման արհեստանոց, ջրաղաց, յուղա-պանրա-
յին, ոճառի, կղմինդրի, տախտակի, կաշու, յերշիկի և այլ
գործարաններ): Բրիգադային աշակերտութիւնը ընդ-
գրկում է ամենաքիչը 15 փոքրահասակ, սովորում է
մշակված ծրագրով, վորը տեսութիւնը կապում է
գյուղատնտեսական արտադրական պրակտիկայի հետ
և աշխատում է վորակավոր մասնագետ բրիգադա-
պետի (գործից ազատված) դեղավարութեան տակ:

Անհատական աշակերտութիւնը կոլ-
խոզներում, վոր մի շարք ընկերներ առաջարկում են
մտցնել, հարկավոր է վճռականորեն հենց սկզբից,
չընդունել, մերժել, վորովհետեւ փոքրահասակներին
սովորեցնելու նման ձևը, իր ելութեամբ յետադիմա-
կան է և չի կարող ապահովել կոլխոզների համար
վորակավոր կադրեր այս կամ այն չափով նորմալ
կերպով պատրաստելու գործը:

Անհատական աշակերտութեան դեպքում (վորն
արդեն մերժված է խոշոր արդյունաբերութեան մեջ)
կոլխոզների պայմաններում անհնար է դառ-
նում վորևէ ծրագրային ուսուցում, արդեն չենք
ասում այդ ուսման վորակի մասին, վորը հենվելու չէ
սովորեցնողների վորակի վրա:

Բացի դրանից, անհատական աշակերտութեան
նպատակահարմարութիւնը ինքնըստինքյան մերժվում
է կոլեկտիվ գյուղատնտեսական արտադրութեան
ամրապնդման, զարգացման և մեքենայացման հեռա-
նկարներով: Այդ հեռանկարներին կարող է համապա-
տասխանել փոքրահասակների միայն կազմակերպված

ուսուցումը կոլյերիտդպրոցներում վորպես կոլխոզների ուսուցման արտադրական ցեխերում և իհավելումն դրա բրիգադային, կոլեկտիվ աշակերտությունը, վորը պարտադիր կերպով ուսումը կապում է արտադրական պրակտիկայի հետ:

ԱԿՏԻՎԸ ՅԵՎ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման շրջանի բարդացած պայմաններում կոմյերիտմիությունն ահտիվի վրա ընկնում է խոշոր պատասխանատվություն:

Ղեկավարության վորակից կախում ունի մեր ամբողջ աշխատանքի հաջողության մեծ մասը:

Նրա համար, վորպեսզի բավարարել այն բարձր պահանջները, վորոնք այժմ ներկայացվում են ղեկավարության, ահտիվը պետք է իր շարքերում սահմանի բոյլշևիկյան պողպատյա կարգապահություն, անխոնջ կերպով աշխատի բարձրացնել իր կուլտուր-բաղադրական և ագրոնոմիական մակարդակը, սերտ կերպով կապվի կոմյերիտականների և արտմիութենական յերիտասարդության (հատկապես բատրակ-չքավոր) ներքին մասսաների հետ, լավ գիտենա, թե ինչով է ապրում և շնչում այդ յերիտասարդությունը:

Բատրակների և չքավորների միջի լավ ահտիվներին հարկավոր է համարձակորեն և յեռանդով քաշել կուսակցության մեջ:

Ղեկավարության մարտունակությունից կախում ունի և ամբողջ կազմակերպության մարտունակությունը: Այժմ, դասակարգային պայքարի սրված մոմենտին, գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման

գծավարագույն խնդիրների լարված կենսագործման մոմենտին, ղեկավարությունից պետք է դեն շարտվեն բոլոր վհատվողները, թերահավատները, վորոնք անընդունակ են հաստատուն կերպով անցկացնել կուսակցության գլխավոր գիծը և ոյորտունիստորեն խեղաթյուրում են այն: Նմանապես պետք է դեն շարտվեն ղեկավարությունից և այն բոլորը, վորոնք անընդունակ են համախմբել, կազմակերպել և իրենց յետևից տանել բատրակ-չքավոր և միջակ յերիտասարդության ամենալայն մասսաները:

Ղեկավարության գլխավոր մեթոդը վոչ թե շրջաբերականն է, վոչ թե թուղթը, այլ կենդանի ղեկավարությունը:

Ահտիվի, բշիջային կազմակերպիչների, հարվածային բրիգադների և նախաձեռնողական խմբերի խորհրդակցություններ կոմյերիտ-աշխատանքի և կոլխոզչինարարության առանձին հարցերի առթիվ, կանոնավոր, կենդանի կապ, բշիջների կենդանի սպասարկում և աշխատանքի փորձի փոխանակում — ահա թե այժմ ինչին պետք է կառչել:

Շրջել բշիջները հարկավոր է այնպես, վոր դրանից ոգուտ ստացվի: Թե չե մեզ մոտ սովորաբար այդպես չի լինում: Գալիս է շրջանային վորեն «առաջնորդ» բշիջում, փայլում է իր պորտֆելով, «սարսափելի լուրջ տեսքով» քրքրում է բշիջի «գործերը»: Այնուհետև հանդես է գալիս և տեղում հեղափոխական ճռճուս ֆրագների մի ամբողջ տարափ, «հուպ տալիս» և գնում... Իսկ գործը մնում է առաջվանը: Կան և այնպիսի «գործնական» «ղեկավարներ»,

վորոնք «ընդունակություն են ունենում» մի որվա մեջ լինել տաս բլլում:

Յեթե յեկել ես բլիշ, բարի յեղիր նախ և առաջ իմանալ, թե ինչով ե ապրում և շնչում բլիշը, ինչով ե նա հիվանդ. այնուհետև բացատրիր, գործով տղաներին ցույց տուր, թե ինչպես պետք ե աշխատել և մի գնա, մինչև վոր. չհամոզվես, վոր գործը կարգի յե ընկել և «մարդիկ» տեղից շարժվել են:

ՊԱՅՔԱՐ ԿՈԼԵՈՉՈՒՄ ՆՈՐ ԿԵՆՅԱՂ ՍՏԵՂԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Շատ ընկերներ թերագնահատում են կուլտ-կենցաղային և քաղ-կրթական աշխատանքը կոլխոզում և հեռու յեն քաշվում նրանից, համարելով, վոր դա «լուրջ գործ չե»:

Այնինչ այդ աշխատանքը հսկայական նշանակություն ունի կոլխոզի տնտեսական և քաղաքական ամրապնդման համար:

Կոլխոզնիկները աշխատանքի արտադրողականության բարձրացումը, նրանց կողմից ստեղծագործական նախաձեռնություն իհայտ բերելը, կոլխոզի հաշող զարգացումը համարյա ամբողջապես կախում ունեն նրանից, թե կենցաղային ինչպիսի պայմաններում են ապրում կոլխոզի անդամները և ինչ չափով ե բարձր նրանց կուլտուր-քաղաքական մակարդակը:

Կոլխոզներում աարվելիք կուլտուրական և քաղ-կրթական աշխատանքների գլխավոր խնդիրները հետևյալներն են. ամեն կերպ լավացնել կոլխոզնիկների կենցաղային պայմանները (անունդը, բնակարանը, բժշկական ոգնությունը և այլն) և դա անել այն հաշվով, վորպեսզի այդ պայմանները նպաստեն աշ-

խատանքի արտադրողականության բարձրացման. վերացնել կոլխոզնիկների (թե կին և թե տղամարդ) տեխնիկական, քաղաքական և ագրոնոմիական անգրագիտությունը և կիսագրագիտությունը. ամեն որ և համառորեն բացատրել հրատապ, փոթորկող հարցերը, կոլխոզային շինարարության հետագա ուղիները, կուսակցության քաղաքականությունը գյուղում. կազմակերպել այնպիսի հանգիստ և խելացի, առողջ գվարձություն, վորը կոլխոզնիկներին համախմբի, քաջալերի և նրանց մեջ զարգացնի կոլեկտիվ համերաշխության զգացմունք:

Այժմ յուրաքանչյուր կոլխոզում ուժեղ կերպով պետք ե կառուցել խրճիթ-ընթերցարաններ, ակումբներ և կարմիր անկյուններ, վորոնք պետք ե դառնան կուլտուրական - մասսայական աշխատանքի կենտրոններ:

Կոլխոզի ամբողջ կուլտ-մասսայական աշխատանքը, սկսած լիկկայանի կրուժոկից, զրույցներից, յերեկույթներից և ներկայացումներից ու վերջացրած յերիտասարդական կոնֆերենցիայով, պետք ե առավելագույն չափերով մոտեցնել կոլխոզի առորյա կյանքին և արտադրության, գործնականորեն այն (աշխատանքը) դարձնելով մի հզոր գենք կոլխոզնիկներին և կոլխոզային յերիտասարդությանը կոմունիստական վոգով, սոցիալիստական շինարարության մարտական վոգով և դասակարգային թշնամիներին անհաշտելի կերպով ատելու վոգով դաստիարակելու համար:

Պետք ե կոլխոզների մեջ մտցնել արտադրական դաստիարակության ամենից ավելի արժեքավոր ձե-

վերը, վորոնք կիրառվում են ֆարերիկներում, գործա-
րաններում, ինչպես, որինակ, արտադրական մրցում-
ները (ամենալավ գոմի համար, ամենալավ հարվա-
ծային բրիգադի համար, ամենալավ տրակտորիստի
համար, կոլխոզի զանազան տնտեսական աշխատանք-
ները որինակելի կերպով կատարելու համար և այլն),
ցուցադրական դատեր պրոգնոզիկների, ծույլերի,
կոլխոզային գույքը վաճառողների վրա:

Կուլտուր-մասսայական աշխատանքն իր բոլոր
տեսակներով պետք է հանդիսանա մի սուր զենք,
վորը յետ ե մղում մեր դասակարգային թշնամիներ-
ի բոլոր վտանգալիկությունները և գրոհները, և նմա-
նապես մի միջոց, վորը ամրացնում է կոլխոզները և
բարձրացնում է նրանց տնտեսական արտադրական
մարտունակությունը:

Կուսակցականների խավը կոլխոզներում շատ և
շատ քիչ ու փոքր է: Նրանք համարյա բոլորն ել
զբաղված են կոլխոզային շինարարության տնտեսա-
կան-քաղաքական պատասխանատու բնագավառներում:

Դրա համար ել կոմյերիտմիությունը — կուսակ-
ցության առաջին ոգնականը — պետք է ամբողջապես
իր վրա վերցնի կոլխոզներում տարվելիք կուլտուր-
կենցաղային աշխատանքը, ակտիվորեն մասնակցի
կուլտ-կենցաղային հանձնաժողովների աշխատանքնե-
րին և լիակատար կերպով պատասխանատու լինի այդ
հանձնաժողովների հաջող գործնեյություն համար:

25 400.

Цена 25 к.
О. П. 2.

153
7982

ВЯЧЕСЛАВ К.
Комсомол в борьбе
за колхозы
(пер. с русск.)

На армянском языке

ЦЕНТРАЛЬНОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО НАРОДОВ С С С Р
Москва, центр, Никольская, 10.